

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 298 A

Warszawa, środa 5 października 1938 r.

Rok XIII

Granicy polsko-węgierskiej

żąda opinia Węgier

Wojska czeskie opuszczają pogranicze

Na Węgrzech po przyłączeniu Śląska Zaolzańskiego do Polski rozpoczęto niezwykle energiczną propagandę za utworzeniem wspólnej granicy polsko - węgierskiej. Cała prasa węgierska jednomyślnie popiera energiczne stanowisko rządu, który zwrócił się z nową notą dyplomatyczną za pośrednictwem swego posła w Pradze do rządu czeskosłowackiego, wymagając natychmiastowego zwrotu terytoriów węgierskich w Czechosłowacji.

Zdaniem węgierskiej opinii publicznej odlewająca taktyka Pragi jest nie do zniesienia, albowiem przyczynia się do jeszcze większego wzburzenia umysłów wśród mniejszości węgierskiej, zamieszkałej w Czechosłowacji.

BUDAPEST, 4. 10. JAK DONOSZA DZIŚ W GODZINACH POŁUDNIOWYCH Z POGRANI-

CZA WĘGIERSKO - CZESKIEGO WOJSKA CZESKIE ROZPOCZĘŁY OPRÓŻNIANIE STREFY POGRANICZNEJ WZDŁUŻ CAŁEJ GRANICY. NAPRZECIW WĘGIERSKIEJ MIEJSCOWOŚCI GRANICZNEJ BALASSAGYARMAT OPUŚCIŁY WOJSKA CZESKIE ZAJMOWANE DOTYCHCZAS POZYCJE I FORTYFIKACJE ORAZ USUNĘŁY ZASIEKI Z DRUTÓW KOLCZASTYCH. ZE STRONY WĘGIERSKIEJ WOJSK CZESKICH JUŻ NIE WIDAĆ. KOŁO MIEJSCOWOŚCI BOMREVE CZESI ZANIECHALI DALSZYCH PRAC FORTYFIKACYJNYCH I ZNOSZĄ ZASIEKI Z DRUTÓW KOLCZASTYCH, WYCOPUJĄC SIĘ RÓWNIEŻ W GŁĘB KRAJU.

Według wiadomości jakie napływają z poza czeskosłowackiej granicy, niepokój wśród ludności

coraz bardziej wzrasta. Uchodzący ze Słowaczyny, wśród których najliczniejsi są żołnierze, zaznaczają, że w armii czeskiej coraz częściej zaobserwować można oznaki rozkładu. Brak dyscypliny powiększył się szczególnie na wiadomość o zwalnianiu żołnierzy narodowości polskiej i niemieckiej.

W granicznej wsi węgierskiej

Somoria wywieszono wczoraj na domach flagi węgierskie. Tak tam jak i w innych sąsiednich miejscowościach, ludność węgierska zbierała się w grupy, śpiewając hymn węgierski i patriotyczne węgierskie pieśni. Wszyscy Węgrzy przypinają sobie przepaski o barwach narodowych, na całym obszarze panuje zupełne zamieszanie.

W okresie plebiscytu

musisz przeczytać broszurę

Józefa Koźlika:

ŚLĄSK ZAOLZAŃSKI - ZIEMIĄ POLSKĄ

wydaną przez Bibliotekę Społeczno-Polityczną ABC

CENA 20 GR.

Do nabycia w kantorze „ABC“, Nowy Świat 15 i we wszystkich kioskach „Ruchu“.

Wybory wracają na porządek dzienny

Naciski na Stronnictwo Ludowe

Do 13 października nie będzie gestu

Zainteresowanie wyborami sejnowymi jest bardzo małe. Tru-

maczy się to częściowo tym, że opinia publiczna w ciągu ostatnich tygodni zajmowała się niemal wyłącznie sprawą Śląska Zaolzańskiego i zatargiem czesko - niemieckim. Działają tu jednak również i inne przyczyny.

UCHO IGIELNE

Dotychczasowy stan faktyczny jest taki, że wszystkie ugrupowania opozycyjne nie biorą udziału w wyborach parlamentarnych. Nie chcą, a raczej nie mogą do-

stawać się do Sejmu przez uchwały obowiązuje ordynacji wyborczej. Co prawda niektóre z tych ugrupowań politycznych, zdecydowałyby się nawet na odbycie podróży przez ucho igielne, ale obawiają się kół opinii swych członków i sympatyków.

OPOZYCJA SANACYJNA

Na indeksie są w dodatku ugrupowania tak zwanej „opozycji sanacyjnej“. Należy powątpiewać, czy przez drobne oczka sieci kolegów wyborczych przedostaną się przyjaciele p. Sławka, czy też posłowie z dawnego Sejmu, którzy opuścili klub Ozo nowy. Co najwyżej prześlizgną się drobne płatki, natomiast szczupaki i karpie będą miały zamknięty dostęp do stawu sejmowego.

NIEZASPOKOJONE CHECI

Natomiast wśród niektórych ugrupowań opozycyjnych, pomimo zdecydowanego na zewnątrz sta-

nowiska antywyborczego nie — ustały chęci powrotu do gmachu sejmowego. Wyrazem tego są między innymi uchwały rady naczelnej Stronnictwa Pracy, które swoje stanowisko uzależniają od stanowiska Stronnictwa Ludowego i PPS. Przetłumaczony na język codzienny oznacza to, że Stronnictwo Pracy chciało by brać udział w wyborach, ale boi się samo ryzykować, chciałoby ryzyko rozłożyć na plecy współników.

NACISK NA LUDOWCÓW

Analogiczne dążenia „nurtują również w pewnych kołach PPS. To też w sferach politycznych utrzymują, że zarówno pewni przedstawię PPS, jak Stronnictwa Pracy wywierają nacisk na Stronnictwo Ludowe, chcąc je skłonić do udziału w wyborach. Kierownictwo Stronnictwa Ludowego nie daje posłuchu tym głosom, gdyż ze względu na nastroje swoich dołów, nie widzi zupełnie możliwości brania udziału w wyborach.

W pewnych kołach politycznych duże nadzieje wiąże z przemówieniem gen. Sosnkowskiego, uważając to za próbę przerzucenia mostów przez dzielące społeczeństwo przepaście.

GDY KARTA SIE ZAMKNIJE

Nastąpić to może jednak jedynie wtedy, gdy dotychczasowa karta rozwoju Polski będzie zamknięta kiedy ze strony obozu dotychczas rządzącego, nastąpi jakiś gest, który będzie symbolizował zerwanie z dotychczasowym systemem. Ugrupowania bowiem opozycyjne nie chcą i nie mogą przejść na „podwórko sanacyjne“, a przyjęcie mandatów zaoferowanych przez kolegia wyborcze w obecnej formie bez takiego gestu byłoby uważane przez opinię publiczną za przejście na podwórko sanacyjne.

Dzień 13 października, w którym nastąpi ustalenie kandydatów zbliża się coraz bardziej. W kołach politycznych utrzymują, że w tak krótkim czasie nie należy się spodziewać w każdym razie żadnego gestu, któryby miał manifestować zerwanie z dotychczasowym systemem.

Krwawa kontrofensywa Chińczyków

HANKOU, 4. 10. Komunikat chiński donosi o niezwykle krwawych walkach na licznych odcinkach frontu. Chińczycy nie zadowolają się pasywną obroną swych pozycji, lecz w wielu wypadkach przechodzą do kontrataków.

Ostatnie walki przyniosły Chińczykom pewne sukcesy, z których najbardziej znacznym była bitwa stoczona przez oddziały chińskie z kolumną japońską na szosie Zui-czang - Uning. W bitwie tej Japończycy ponieśli duże straty w ludziach. Po krwawej walce cofnęli się w kierunku na Zui-czang.

Również na drodze, prowadzącej do Nanczang miały miejsce zaciekle walki, w których po stronie japońskiej i chińskiej poległo około 1500 ludzi, a Chińczycy zdobyli 4 działa japońskie.

Stoczono również wielką dwudniową bitwę pod Deaniem, gdzie straty obu stron walczących były bardzo znaczne, przekroczyły bowiem razem 4000 ludzi.

Ze źródeł chińskich donoszą, że ruch partyzancki ostatnio zyskał znacznie na sile, zwłaszcza w okolicach zetknięcia granic trzech prowincji: Szansi — Hopei — Czahar.

Dowództwo japońskie wysłało na ten teren 10 kolumn, liczących razem około 40 tys. żołnierzy. Ze swej strony Chińczycy wystawili do wspomnianego rejonu oddziały regularnej armii chiń-

skiej, wobec czego należy się liczyć w bliskiej przyszłości z możliwością wielkiej bitwy w południowej części prowincji Szansi.

Dymisja p. Dworzańczyka

Czy usuwanie masonów?

Były dyrektor gabinetu w Ministerstwie p. Dworzańczyk, obecnie czasowo pełniący obowiązki dyrektora departamentu Ubezpieczeń społecznych, został przeniesiony na emeryturę. Pan Dworzańczyk, jest jak wiadomo masonem wymienionym w oficjalnych spisach masonów. Pod-

czas ostatniej dyskusji masonów w Sejmie, nazwisko jego padło z trybuny sejmowej. Nie wiadomo czy po dymisji p. Dworzańczyka, nastąpi dymisje innych masonów wymienionych w urzędowych spisach masonów, a będących urzędnikami państwowymi.

Pacyfizm i militarizm żydowski

Kara śmierci dla przewodcy rewolucji

SANTIAGO DE CHILE, 4. 10. Oskarżyciel publiczny zażądał kary śmierci dla Gonzaleza Vonma rees, przewodcy grupy narodowo-socjalistycznej, która 5 września usiłowała wywołać rewolucję, ka ry więzienia od 5 do 10 lat dla 7 głównych oskarżonych, a wygnania na 10 lat dla Carlos Ibaneza i 4 innych osób, oskarżonych o udział w spisku wojskowym.

Chłodno

Przewidywany przebieg pogody w dniu 5 b. m.:

Po przejściowym wroście zachmurzenia i deszczach, pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi opadami i dość silnymi i porywistymi wiatrach z kierunków zachodnich. Chłodniej.

Prasa żydowska była bardzo dotknięta postawionym przez nas zarzutem, że żydzi byli jedynym czynnikiem, który w ostatnim kryzysie międzynarodowym wyraźnie życzyli sobie wojny. „Pięta rano“ oburzyła się również na „Gazetę Polską“, pisząc:

Korespondent berliński „Gazety Polskiej“ p. Kazimierz Smogowski, przed reżymem majowym sympatyk endecji wydrakował wczoraj w „Gazecie Polskiej“ korespondencję na temat konfliktu sudeckiego, w którym doszedł do wniosku, iż identycznych z poglądami ABC. P. Smogorzewski powtarza w swej korespondencji to, co ABC już wielokrotnie powtarzało, że nikt w Europie nie chce wojny. prócz... żydów i Moskwy.

Prasa żydowska oburza się, że zarzucamy żydom jednocześnie i pacyfizm i dążenie do wojny, uważając, że te dwie rzeczy nie łączą się wzajemnie pogodnie.

Zycie układa się dziwnie i

godzi zjawiska, które teoretycznie wydają się zupełnie nie do pogodzenia. Również więc stały pacyfizm żydowski, godzi się bardzo ładnie z uprawianym przez nich dziś dążeniem do wojny.

Żydzi od wielu dziesiątków lat są szerzycielami hasła pacyfistycznych. Miały one być narzędziem rozkładania społeczeństw europejskich. Rozkładając inne narody, żydzi budowali potęgę żydowską i przygotowywali własne panowanie nad całym światem.

Ostatnie lata przyniosły poważną zmianę. Żydzi czują się coraz bardziej zagrożeni wzmogającymi się ruchami nacjonalistycznymi, a nacjonalizm wobec dzisiejszych wpływów żydowskich na świecie, musi automatycznie się łączyć z antysemityzmem.

Przed paru laty dochodzi

do władzy Hitler w Niemczech i niszczy wpływy żydowski tam, gdzie one były dotychczas najpotężniejsze. Jawny antysemityzm jest popieranym przez władzę państwową. Międzynarodowe żydostwo nie może na to pozwolić.

W tych warunkach żydzi, zaczynają co raz bardziej dochodzić do przekonania, że jedyną drogą do uratowania swej pozycji w świecie, jest wywołanie wielkiej zawieruchy światowej. W morzu krwi uda się może zatępić wszystkie ruchy nacjonalistyczne wraz z towarzyszącym im antysemityzmem.

W dodatku, żydzi nie mogą spać spokojnie, dopóki w Niemczech istnieją rządy narodowo - socjalistyczne, jawnie uprawiające antysemityzm i dlatego z koncepcją wojny światowej, mającej przygoto-

wać światową rewolucję zwaną przez żydów „światowym październikiem“, idzie druga koncepcja w wyprawie przeciwko Hitlerowi.

Żydzi czekają tylko na okazję, by rozpuścić burzę. Oczywiście sami wojować z Hitlerem nie będą, chcą pchnąć do tej walki inne narody i tu bardzo często zaczyna się mścić, tak starannie uprawiany przez tyle dziesiątków lat żydowski pacyfizm, bo narody często nie tylko nie chcą wojny dlatego, że nie mają ochoty wyciągać kasztanów dla żydów, ale i dlatego, że często wyraża żydowski pacyfistyczny postaw. Odezwawało się to niewątpliwie i we Francji i Anglii.

Zanalizowanie ostatniego kryzysu pod kątem widzenia prowokacji żydowskich staje się nagłą koniecznością. J.K.

UBRANIA PALTA

Pięknie uszyte wykonywa po powrocie z zagranicy

S. RYBSKI

Zakład Krawiecki
Warszawa, Widok 7
tel. 5.10-31
WYKWINTNY KRÓJ

PAŹDZIERNIK

SŁONCE	
Wschód	Zachód
5-41	17-7
KSIĘŻYC	
Wschód	Zachód
15-11	1-14
Dł. dnia	Ubyło
11-25	3-20

5

ŚRODA

Dzisiaj św. Placyda
Jutro M. B. Królowej Pokoju

REPERTUAR TEATRU WIELKIEGO

Dnia 4, wtorek — „Harnasie” balet Szymanowskiego i „Verbun Nobite” Montezzi, powtórzenie premiery.

Dnia 5, środa — „Księża Szrasu” TEATR NARODOWY: Punkt o g. 8-ej wiecz. „Zielony frak”.

TEATR POLSKI: Codziennie komedia Devala „Subretka”.

TEATR LETNI: O godz. 8-ej „Jean”.

TEATR MAŁY: „Pani natura” Birabeau.

TEATR MALICKIEJ: O godz. 8.15 wieczorem komedia muzyczna „Odrobina miłości”.

TEATR ATENEUM: „Świętoszek” Moliera.

OPERETKA „8.15”: „Księżniczka Czardaska”.

KAMERALNY: Dziś na inaugurację sezonu premiera sztuki Z. Ryńskiego „Głębia na Zimnej”.

Teatr „MAŁE QUI PRO QUO” Mazowiecka 12 (Cukiernia Złemiańska) na piątek. Telefon 8.49-21.

NIC NIE WIADOM!

Rewia zwątpień i znaków zapytania. Wykonawcy: ADOLF DYMSZA, T. OLSZA, A. BOGUCKI, H. KAMIŃSKA, Z. SYKULSKA, WS. ORŁOW. Dwa przedstawienia punktualnie o 7.30 i 10-ej.

KINA CHRZEŚCIJANSKIE

Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży tel. 7.11-25.

AS (Grójecka 56): „Dwoje z tumanu”.

HOLLYWOOD: Nieczynny.

ITALIA (Wolska 82): „Motyl hiszpański”.

JURATA: „Bohaterowie morza” i „Miss Glory”.

KINO PARAFII ŚW. ANDRZEJA: „Pieśni skazańców”.

KINO PARAFII ŚW. AUGUSTYNA (Dzielnia 41): „Zapomniana Symfonia”.

KOMETA: „Kobieta nad przepaścią” i rewia.

MARS: „Uobóstwiana” z Martą Eggerth.

MIEJSKIE (Hipocetna 8): „Znachor”.

PRAGA: „Zbuntowana” i rewia.

PRASKIE OKO: „Kościszko pod Raciawicami”.

ROMA (Nowogrodzka 49): „Olimpiada”.

SOKOŁ: „Halka”.

STUDIO (Chmielna 7): „Pobożne kłamstwo”.

ŚWIŁ: „Kalanad” i „Książę X”.

KRAWIEC męski i uczniowski
Posiada na składzie duży wybór GARNITURÓW i PALI męskich i uczniowskich oraz przyjmuje zamówienia Wspólna 14 sklep A. Leibrandt

W BYDGOSZCZY

zaprenumerować „ABC” można u p. Koniecznego Jana, ul. 3 Maja 20. Telef. 23-39. Przyjmuje również ogłoszenia po cenach normalnych. Doręczanie do domów.

Zaolzie staje się nierozzerwalną częścią polskiego organizmu państwowego

Śląsk Zaolziański coraz ściślej szymi więzami łączy się z Maciejrzą.

Przejmowanie Śląska Zaolziańskiego z rąk czeskich wymaga całego szeregu zarządzeń, rozmaitych resortów ministerialnych. I tak, Ministerstwo Komunikacji oraz Poczty i Telegrafów opracowuje taryfy kolejowe i telegraficzne dla dwóch nowoprzyłączonych powiatów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zajmuje się sprawą administracji objętych terenów. Administrację cywilną na zajmowanym terenie, przejmuje, jak wiadomo wicewojewoda śląski p. Leon Malhamme. Dawny powiat czesko-cieszyński wraz z miastem Cieszyńem będzie włączony do powiatu cieszyńskiego w woj. śląskim. Powiat Frysztański pozostanie oddzielnym powiatem i również wcielony będzie do woj. śląskiego.

We wtorek władzę cywilną we Frysztańcu objął nowo mianowany starosta tego powiatu, prezes Zw. Polaków w Czechosłowacji, były poseł czeski, dr. Leon Wolf. W najbliższym czasie nastąpi zmiana nieważnych już paszportów czeskich na polskie dowody osobiste. Jednocześnie dyplomy wolnych zawodów osób zamieszkałych na Zaolziu, uznane będą za równou-

prawione z dyplomami naszych szkół akademickich.

W Cieszyńie utworzona będzie specjalna stacja radiowa.

Do obiegu pocztowego wypusz-

zione będą specjalne karty z widokami ziemi zaolziańskiej. Na objęty teren niebawem zorganizowane będą masowe wycieczki pociągami popularnymi z całego kraju.

RADOŚĆ

życia i spokojną starość
zapewnia los z kolektury
DZIERŻANOWSKIEGO

Warszawa, Nowy Świat 64 — Freta 5 Gniezno — Chrobrego 2.

Nie odbędzie się w tym roku lot do stratosfery

Reklamowany głośno lot do stratosfery nie może jakoś dojść do skutku.

W zorganizowanym już dawno obozie oczekują na odpowiednią pogodę, jednak ostatnio warunki atmosferyczne bardzo się pogorszyły.

Nad Tatrami pada obecnie deszcz.

Na skutek odwiekania momentu lotu, materiał do doświadczeń biologicznych uległ częściowemu zniszczeniu. Szczególnie bakterie, które miały być zabrane do stratosfery, w celu zbadania wpływu zmniejszonego ciśnienia — muszą być zmienione. Próby techniczne gondoli są ciągle ponawiane.

Prawdopodobnie wobec nieprzychylnych warunków lot w tym roku nie odbędzie się.

Kilkadziesiąt kilogramów złota zdobyła szajka fałszerzy

Proces niezwykle sprytnej bandy fałszerzy znajduje się wkrótce przed Sądem Najwyższym.

Przed 6-ma laty ujawniono na Kresach wschodnich sensacyjną aferę fałszerską, polegającą na zmniejszaniu zawartości kruszczy, w złotych monetach rosyjskich 5- i 10-cio rublowych. Przez odciążenie złota udało się fałszersom zdobyć kilkadziesiąt kilogramów kruszczy. Monety o mniejszej zawartości złota, puszczano następnie w obieg, jako pełnowartościowe.

W wyniku dochodów ujęto 7-miu

członków bandy z mizkańcem Równego, Mikołajem Dmitryjewskim i Chaimem Szkolnikiem na czele.

Organizatorzy chemicznego laboratorium dla przerabiania złotych rubli, dorobili się znaczących majątków i kupili sobie na Kresach kilka nieruchomości. Sprawa przeszła przez dwie instancje i członków bandy skazano na kary do 2,5 lat więzienia i wysokie grzywny pieniężne. Obecnie członkowie oskarżeni Dmitryjewski i Szkolnik występują ze skargą kasacyjną.

Niezawodny barometr

Uspokojenie wśród „ciutaczy” którzy nie bali się wojny „polskiej”

Wtorkowa „Gazeta Polska” przynosi ciekawe dane o stopniowym uspokojeniu się paniki wśród ciutaczy. Gdy do konferencji monachijskiej w dniu 29 września wycofywano dziennie z górą po 20 milionów, to po konferencji napór na kasę ustał, chociaż w Polsce nie uciszyła, ale ra-

czej chwilowo zaostrzyła się możliwość wojny. Oto, co podaje „Gazeta Polska”:

„W najkrytyczniejszym dla Polski momencie ujemne zjawisko wycofywania wkładów oszczędnościowych, trwające od dwu tygodni, ustaje.

Jeszcze w czwartek, dn. 29-go września P. K. O. (centrala wraz

z filiami i urzędami pocztowymi) wykazuje sumę wypłaconych wkładów 14.700.000 zł.

sumę wypłaconych wkładów 450.000 zł.

klientów wycofujących wkłady 83.00

klientów wpłacających wkłady 10.000

W dn. 30 września na pierwszej wiadomości o wynikach konferencji monachijskiej sytuacja w P. K. O. przedstawiała się następująco:

suma wypłaconych wkładów 11.000.000 zł.

suma wpłaconych wkładów 880.00 zł.

klientów wycofujących wkłady 94.000

klientów wpłacających wkłady 15.000

Jeszcze charakterystyczniejsze dane dostarcza dzień 1 października.

O ile bowiem w piątek wiadomość o ultimatum polskim do Pragi znana była tylko nielicznym osobom, o tyle sobota od rana do południa była dniem najsilniejszych emocji. A oto rezultat sobotni:

suma wypłaconych wkładów 10.800.00 zł.

suma wpłaconych wkładów 1.550.00 zł.

klientów wycofujących wkłady 71.00

klientów wpłacających wkłady 27.900

Organ rządowy tak kończy swoje uwagi:

„Tak więc w chwili, gdy znikła ewentualność konfliktu światowego, gdy natomiast okazało się, że Polska będzie sama decydowała o swoich losach społeczeństwo polskie dało dowód rosnącego opanowania, płynącego z niezłomnej wiary we własne siły, a w szczególności z zaufania do siły zbrojnej i jej Naczelnego Wodza.

Jeszcze krócej można to wyrazić tak, że nasi „ciutacze” ball się wojny światowej, ale nie przerażali się możliwością wojny polsko - czeskiej. Byli pewni, że damy sobie radę.

Niedzielny koncert radiowy

W niedzielę dn. 9 bm. o godz. 12.03 rozpocznie się poranek symfoniczny, transmitowany z Łodzi, w wykonaniu Orkiestry symfonicznej Zw. Muzyków Chrześcijańskich z udziałem solistki Anieli Szelewińskiej.

Program obejmuje utwory wyłącznie polskie, przy czym warto zwrócić uwagę na pierwsze wykonanie radiowo Poloneza D-Dur Młynarskiego. Koncertem dyryguje dobrze radiosłuchaczom znany kapelmistrz Olgierd Skrażyński, uczeń Emila Młynarskiego.

Popołudnie o godz. 16.30 przyniesie z Poznania transmisję koncertu Zjednoczonych chórów poznańskich oraz orkiestry symfonicznej m. Poznania pod dyr. W. Raczkowskiego, z udziałem śpiewaczki Haliny Dudicz-Latoszewskiej.

Wykonana zostanie „Kantata romantyczna” Wiechowicza, współczesnego kompozytora poznańskiego. Koncert ten należy do imprez, zorganizowanych, w Poznaniu z okazji Tygodnia Muzyki Polskiej.

Z koncertów muzyki poważnej wymienić należy jeszcze popularny koncert z płyt o godz. 19.30 w wykonaniu Londyńskiej Orkiestry Symfonicznej pod dyr. T. Beechama.

Niedzielne koncerty rozrywkowe zapowiadają się bardzo atrakcyjnie: „Podwieczorek przy mikrofonie” o g. 17.30 nadany będzie tym razem z sali hotelu „Pod Orlem” w Bydgoszczy; wieczór zaś o godz. 21.00 spędzą radiosłuchacze przy dźwiękach muzyki tanecznej w wyk. Małej Orkiestry P. R. z udziałem Armii Kozłowskiej (śpiew) oraz „Trójki Radiowej”.

Soczyste jabłka, gęstsze i słodsze niż wina!
jak właściwie powstała,
pyszna legumino?

za pomocą **Zeteliny** mielonej d-ra OETKERA

Niezrównana książka z przepisami Dra A. Oetkera pt. „Dobra gospodyni piecze sama” jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych i księgarniach. Cena obniżona 30 gr.

Polsko-rumuńska konferencja podatkowa

BUKARESZA, 4. 10. W dniu 12 bm. odbędzie się w Bukareszcie polsko - rumuńska konferencja dla spraw podatkowych, celem usunięcia ewentualnych podwójnych opodatkowań różnych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych.

Kalendarzyk wyborów samorządowych Zgłaszanie kandydatów do 2 listopada

Kalendarz wyborczy dla samorządu stolicy zawiera następujące ważniejsze daty:

Do dnia 17 października powołane będą okręgowe komisje wyborcze.

Do dnia 21 b. m. ukaże się publicznie obwieszczenie głównej komisji wyborczej, które będzie zawierało informacje interesujące ogół wyborców.

A więc opublikowany będzie podział miasta na okręgi wyborcze i obwoływanie głosowania. Warszawa będzie podzielona na kilkanaście okręgów i ponad 400 obwodów.

Według wszelkiego prawdopodobieństwa w Warszawie, podobnie jak w Łodzi, nie będzie okręgów 1 i 2-mandatowych.

W obwieszczeniu ogłoszony będzie skład głównej, okręgowych i obwodowych komisji wyborczych.

Każda komisja składać się będzie z przewodniczącego, jego zastępcy oraz 4 członków i tyluż zastępców.

Równocześnie podane zostaną lokale i godziny urzędowania głównej i okręgowych komisji wyborczych, dni i godziny wyłożenia spisów wyborców, liczba radnych, przypadają-

cych na dany okręg, dni i godziny zgłaszania list kandydatów.

Do 28 b. m. Zarząd Miejski obowiązany jest dostarczyć okręgowym komisjom spisów wyborców.

W dniach od 28 b. m. do 1 listopada włącznie kalendarz wyborczy przewiduje wyłożenie spisów wyborców w lokalach okręgowych, składanie reklamacji, uzupełnianie list wyborców i t. d.

Do 2 listopada mają być zgłoszone listy kandydatów na radnych. Ogłoszenie tych list może nastąpić nie wcześniej jak 23 listopada i nie później niż 11 grudnia. Głosowanie odbędzie się dnia 18 grudnia.

Lokal

Administracji „ABC”

W Poznaniu miejsc się przy ul. 27 Grudnia 2 (w podwórzu, 1 p.). Przyjmuje prenumeratę i ogłoszenia codziennie w godzinach od 11.30 do 14-tej.

Wiadomości z tocu

Zapisy na dziś

GON. 1. Nagr. 1600 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 2100 m: Jenny L. Morzyckiego, Korona T. Kotłarskiej, Hagar A. Budnego, Sirdaropol T. Grabowskiej, Holmes Z. Dobieckiego.

GON. 2. Sprzedażna, Nagr. 1000 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 2100 m. Ocena 400 zł: Graf K. Wodzińskiego, Lea II st. Michałowo, Sessi Z. Hoffmannowej, Thaiti M. Gawtowicz, Omar st. Należcz, Pyszna I. ks. Nauruza, Izolda III J. Tymowskiego.

GON. 3. Sprzedażna, Nagr. 1600 zł dla 2 l. og. i kl. Dyst. ok. 1100 m. Ocena 900 zł: Aksum K. Gajewskiego, Anarchia II A. Mieczkowskiego, Manuela X. Koźmińskiego, Partyzant F. Szaniawskiego, Parafraza st. Krasne, Falbanka J. Petrycha, Anitra Wertans i Sonenberg, Fagor K. Halko, Cicha M. Stokowskiej.

GON. 4. Nagroda Villarsa, 5000 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 3000 m: Ostra L. Bukowieckiego, Effor i Elf K. Wodzińskiego, Neptun Cz. Andryka, Nola st. Lochów.

GON. 5. Nagr. 1800 zł dla 2 l. og. i kl. Dyst. 1100 m: Miss Kika L. Bukowieckiego, Kastylia A. S. Janaszowskiego, Passionaria A. i R. Janaszów, Pallada st. Lubicz, Mimulus A. Wróblewski, Madame Selassie A. Budnego, Dalan W. hr. Pin. i E. Kown. Armand st. Należcz, Gondola L. Dydyńskiego, Ballada II M. Bronkowskiej.

GON. 6. Nagr. 1800 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 2100 m: Jaguar L. Morzyckiego, Prokne K. i S. Enderów, Busyrys st. Lubicz, Derwisz III M. Bronkowskiej, Rarytas A. Mieczkowskiego, Bidermajer J. Litewskiego i Mikke, Królowa L. J. bar. Kronenberg, Mariusz Br. Sulejewicza.

GON. 7. Nagr. 1400 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 1600 m: Olaf L. Bukowieckiego, Okey J. Boryckiego, Ogham W. Kasprzyckiej, Perzeus st. Michałowo, Borneo T. Badowskiego, Nicotine st. Zygmunt, Harmattan L. Dydyńskiego, Cynara Br. Sulejewicza.

GON. 6. Nagr. 1800 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 1600 m: Lajkonik W. Caleskiego, Bryza K. Wodzińskiego, Pirandello J. Boryckiego, Nebraska T. Kotłarskiej, Rubezahl st. Lubicz, Styl Z. Cierpickiego, Albion Kid T. i Kr. Glińskiego, Margas st. Zygmunt, Klucznik L. J. bar. Kronenberg, Florencja II W. Lewandowskiej.

GON. 7. Nagr. 2400 zł dla 2 l. og. i kl. Dyst. 1200 m: Elihar K. Wodzińskiego, Palafox W. hr. Smorczewskiego, Solista K. i S. Enderów, Grot II A. i S. Janaszów, Cziczkar L. Schelwera, Kretynka st. Chroberz, Pałanka A. Mieczkowskiego, Pontus st. Krasne, Klamra Z. Dobieckiego, Grodna K. Zielnińskiego, Edeling st. Podkowa, Orion M. Stokowskiej.

GON. 8. Nagr. 2000 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 2100 m: Jaguar L. Morzyckiego, Prokne K. i S. Enderów, Busyrys st. Lubicz, Derwisz III M. Bronkowskiej, Rarytas A. Mieczkowskiego, Bidermajer J. Litewskiego i Mikke, Królowa L. J. bar. Kronenberg, Mariusz Br. Sulejewicza.

GON. 9. Nagr. 1400 zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 1600 m: Olaf L. Bukowieckiego, Okey J. Boryckiego, Ogham W. Kasprzyckiej, Perzeus st. Michałowo, Borneo T. Badowskiego, Nicotine st. Zygmunt, Harmattan L. Dydyńskiego, Cynara Br. Sulejewicza.

Częściowe wyniki gonitw z wtorku, 4 października

GON. 1. Dyst. 2800 m. Nagr. 1.600 zł. 1) Potok p. Rostworowski, 2) Orkan (6,5), 3) Orpolan (80,5). Wygr. w 3 min. 13 sek. łatwo o 7 dl. Tot. 14.50, porz. 82.

GON. 2. Dyst. 1100. Nagr. 3000 zł. 1) Pasparyt j. Kobitowicz, 2) Urat 26,5 3) Saragossa 88,5, 4) Maryna 209,5, 5) Verveine 21,5, 6) Luzak 262. Wygr. i m. 7 s. w walce o kr. leb. Tot. 9 franc. 6 i 7,30, porz. 42.

GON. 3. Dyst. 2100 m. Nagr. 2.200 zł. 1) Ibis z. Michalczyk, 2) Nobite 80, 3) Wamba 17, 4) Wroźda 144. Wygr. w 2 m. 13,5 s. łatwo o trzy czwarte dlg. Tot. 7 franc. 5.50 i 8 porz. 42.

GON. 4. Dyst. 1100. Nagr. 2.400 zł. 1) Mamisia z. Stasiak, 2) Korona III 12,5 3) Pacyficz 14,5, 4) Tango II 33, 5) Love Song 139, 6) Demon V 104,5. Wygr. 1 m. 5 s. w walce o krótki leb. Tot. 35,5 fr. 1 i 8, porz. 223.

GON. 5. Dyst. 1800. Nagr. 3.000 zł. 1) Marwal j. Kobitowicz, 2) Markiz II 17, 3) Pommery 15, 4) Kerry 13. Wygr. w 1 m. 4 s. w walce o leb. Tot. 35,5 fr. 10 i 10,5, porz. 180.

GON. 6. Dyst. 1100. Nagr. 1.800 zł. 1) Pat. Balcezak, 2) Armand 14,5, 3) Grisetite 14,5, 4) Kock 23, 5) Orkan II 41, 6) Rodan 154. Wygr. w 1 m. 6,5 s. łatwo o 1 i pół dlg. Tot. 52,5 franc. 245 i 12, porz. 366.

Francja nie chce wojny

Tygodnik nacjonalistyczny o alarmach wojennych Bankructwo francuskiego systemu politycznego

W dniu 1 października upływał termin ultimatum postawionego przez Hitlera, a w dniu 30 września ukazał się numer tygodnika nacjonalistycznego „Je Suis partout”, z następującymi wstawkami w ramach, rozrzuconymi wśród tekstu po całym numerze, wybieramy najciekawsze:

„Rzetelny patriotyzm każe się przeciwstawić samobójstwu Francji”. U góry duży narożnik dwuszpaltowy pozostawiony, jako biała plama z napisem: „W tym miejscu miał się ukazać rysunek naszego współpracownika Phil'a — zmobilizowanego”. Dalej: „Precz z wojną, aby żyła Francja”. I wreszcie wszczepienie całej pierwej strony:

„W odróżnieniu od tyłu zwolenników wojny, liczni współpracownicy „Je Suis partout” znajdują się już pod sztandarami! W razie mobilizacji ogólnej, większość współpracowników będzie wezwana, a pismo przestanie wychodzić, pozostawiając p. Bure i Per tinaxowi (alarmiści wojenni), bu dzenie ducha kombatantów, pod czas tej żydowsko-komunistycznej wojny”. Tyle pierwsza strona. Na dalszych znajdujemy nie mniej soczyste zawołania, np.: „Kto da pierwszy wystrzał armat

ni na granicy francusko-niemieckiej? To nie będzie Hitler. A więc my?

To byłaby zbrodnia! Albo takie powiedzenie: „We Francji rozkaz mobilizacyjny wydano w języku francuskim. W Czechosłowacji zredagowano w ośmiu językach: niemieckim, czeskim, słowackim, węgierskim, ukraińskim, polskim, ruskim i rumuńskim”.

Na stronie 3-ej: „Są wojny zdobywcze i obronne. Czy jesteśmy atakowani? Czy mamy coś do zdobycia?”

Na stronie 4-ej znów wielka biała plama, zatytułowana: „Was oszukują”.

W środku napis: Dziennik „La Liberté” został skonfiskowany za apel do pokoju P. E. Flandin, który się miał w tym miejscu ukazać”.

W środku numeru: „Zmobilizowani komuniści są dzielni, gdyż w żyłach ich płynie krew francuska. Ale ich mózgi i serca są zmoskwiczone. Oni nie idą bronić Francji. Idą zwalczać „faszizm”. Śpiewają o tym wszędzie, w momentach odjazdu do swych formacji”.

Albo: „Rosja chce, abyśmy się

bili w obronie siedmiu milionów Czechów, którzy nie mają ani z Rosją, ani z nami wspólnej granicy, wskutek czego, ani Rosja, ani Francja nie może bronić Czechów bezpośrednio. Ale Rosjanie i Czesi dzięki paktowi francusko-sowieckiemu, narzili nas na wypowiedzenie sojuszu przez siedem milionów Belgów, naszych bohaterów kombatantów z 1914 r. i naszych sąsiadów bezpośrednich.”

Pozostawiamy na boku sprawę słuszności tych poglądów z punktu widzenia francuskiego. Jest to natomiast jasne, że przy tego rodzaju nastrojach wśród

warstw narodowych francuskich, nie można było oczekiwać wystąpienia Francji?

Nic dziwnego, że wracającego z Monachium premiera Daladiera, tłum francuski witał owacyjnie.

W ten sposób zbankrutował cały system polityczny Francji lat ostatnich.

Wiele lat upłynie, nim Francja naprawi straty, spowodowane przez żydowską i masonską politykę Bluma et consortes i odzyska w Europie przyjaciół, których utraciła, stawiając na międzynarodowe żydostwo i Sowiety. Ag.

Dymisja Litwinowa?

Niezadowolenie z optymistycznych raportów

MOSKWA, 4. 10. W Moskwie z wielkim zainteresowaniem oczekują na przyjazd sowieckiego komisarza spraw zagranicznych Litwinowa, który bawił do dnia wczorajszego w Genewie.

W moskiewskich kołach politycznych twierdzą, że stanowisko komisarza Litwinowa wskutek ostatnich wydarzeń zostało mocno zachwiane. W okresie obrad genewskich komisarz Litwinowa na deszcz do Moskwy dwa raporty sytuacyjne, których wnioski, jak również ocena sytuacji międzynarodowej stoją w całkowitej sprzeczności z faktycznym przebiegiem wydarzeń międzynarodowych. Jako na jeden z największych błędów komisarza Litwinowa wskazują, iż w swoich raportach genewskich miał on zapewnić Kreml i osobiście Stalina, iż

premier Daladier pod naciskiem stronnictwa „Frontu Ludowego” nie weźmie udziału w rokowańach z kanclerzem Hitlerem, kontynuowanych przez premiera Chamberlaina po konferencji w Godesbergu.

Błędna ocena sytuacji przez Litwinowa wywołała na Kremlu tak głębokie niezadowolenie z działalności kierownika sowieckiej polityki zagranicznej, że w stołicy wzmożły się pogłoski o jego ustąpieniu

Wielkie wrażenie wywołała wiadomość, że Litwinow przed zakończeniem sesji genewskiej zwrócił się do Moskwy z prośbą o udzielenie mu urlopu zdrowotnego, który jakoby zamierza spędzić w znanej francuskiej miejscowości kuracyjnej Vichy.

Ozon idzie z Ukraińcami

Zyski i straty wobec sprawy czeskiej

Po mowie gen. Sosnkowskiego

(J. W.). Wrócił się już całkowicie do zmartwień „dnia powszedniego”, znowu na warsztacie politycznym jest sprawa wyborów. Tempo pracy przedwyborczej jest wzmocnione, a nawet dość gorączkowe, nie dziwnego, partie polityczne straciły dwa tygodnie drogiego czasu dla wyborów samorządowych. Zresztą nie wszystkie straciły — Ozon zupełnie niedwuznacznie wykorzystał zwolnione wiece w sprawie czeskiej dla wzmocnienia popularności.

SPRAWA CZESKA I WYBORY

„Czas” z innej strony ocenia korzyści i straty partii politycznych wobec ostatnich wypadków.

Na ogół przeciwnikami naszej polityki zagranicznej były przede wszystkim czynniki lewicowe. Na tym terenie starały się one rozegrać swe walki ideologiczne. Tłumaczyły, że propagowana przez nie polityka jest równocześnie polityką polskiej racji stanu. Tłumaczenia ich — o ile nawet były szczerze — okazały się niewątpliwie niefortunne. Te błędy — według „Czasu” odbiły się na wpływie ugrupowań lewicowych.

MOWA GEN. SOSNKOWSKIEGO

„Czas”, który pilnie zbiera obecnie ploteczki polityczne, cytując słowa gen. Sosnkowskiego, tak pisze:

Zacytowany ustęp sędzenia niektórych do twierdzenia, iż gen.

Sosnkowski zadeklarował się za Ozonem. Ponadto zaś mówi się, iż mowa kielecka jest wyrazem zbliżenia między marsz. Śmigłym-Rydzem i gen. Sosnkowskim na płaszczyźnie politycznej. Wszystko to są oczywiście dość dowolne komentarze, które — zwłaszcza jeśli chodzi o stosunek gen. Sosnkowskiego do Ozonu, wydają się co najmniej przedwczesne. Istotnie, komentarze przedwczesne, tym niemniej, Ozon chętnie przyjąłby słowa gen. Sosnkowskiego na swój rachunek.

KLAMKA NIE ZAPADŁA

Z mową gen. Sosnkowskiego łączą się dalsze usiłowania zjednoczenia, o których tak tajemniczo pisze „Kurier Polski”.

Koła polityczne sądzą, że jeszcze „klamka nie zapadła”, że jeszcze jest czas, że kilka najbliższych dni przyniesie może ważne decyzje, które mogłyby mieć ogromny wpływ na uczuciowy stosunek najszerszych mas obywateli do państwa. Tu i ówdzie słychać, że nie zrezygnowano jeszcze z prób jakiejś „normalizacji” politycznej, że jakaś akcja jest w toku, że nie zostały zerwane kontakty i rozmowy, że nie spalane są mosty.

Niedługo już prawdopodobnie te „jakieś akcje” wydadzą owoce.

OZON I URAIŃCY

Ożywiają akcję prowadzą ugrupowania mniejszościowe. Na tle tej akcji dziwnie dość wygląda współpraca Ozonu z Ukraińcami. Oto jak pisze „Ukraiński Wisty”.

Centralny Komitet „Unda” postanowił wziąć udział w wyborach, — przy czym ustalono, że członkowie „UNDA” i OZN. mają głosować na wspólnych kandydatów, kandydatury zaś „UNDA” będą uzgodnione z OZN-em. Takie samo porozumienie istniało w roku 1935 podczas wyborów między „UNDA” a s. p. BBWR. Przeciwno udziałowi w wyborach głosowali ci członkowie Centralnego Komitetu, którzy są zgrupowani przy piśmie „Dilo”. Redaktor „Dila” p. Kedrin nie przyjął proponowanego mu mandatu do Sejmu. Ogółem przeciwko udziałowi w wyborach do Sejmu i Senatu głosowało 8 członków C. K.

Choć poprzednio pisaliśmy o zyskach Ozonu jakie „ciągnął” z ostatnich wydarzeń, sądzimy, że ta akcja mniej mu przysporzy popularności.

Agitacyjne dywany na wystawę do New-Jorku

Sowiecki przemysł zdobniczy wysłał obecnie na światową wystawę do Nowego Jorku cały szereg eksponatów, a m. in. liczne dywany ormiańskie, turkiestańskie i bucharskie.

Motywy 15 dywanów wysłanych oddzielnym transportem, stanowiąc będą sceny rewolucyjne oraz propagujące rzeczywistość sowiecką. Jeden z motywów przedstawiać będzie Papiannę z towarzyszkami na krześle lodowej.

W TARNOPOLU

można zaprenumerować ABC u p. Szpacyńskiego Józefa ul. Tarnowskiego 2.

Znana **SÓL MORSZYŃSKA** jest także w sprzedaży w paczkach na jednorazowe użycie. Cena 15 groszy. Zadać w aptekach i składach aptecznych.

DLA WYGODY NASZYCH P. PRENUMERATORÓW podajemy poniżej przekaz rozrachunkowy, który prosimy wyciąć, wyraźnie wypisać imię, nazwisko, dokładny adres i sumę, oraz wpłacić w najbliższym urzędzie pocztowym.

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa): „ABC — NOWINY CODZIENNE” ADMINISTRACJA	Nr. rozrachunku 2
Na zł. _____ gr. _____	
Wpłacający: (nazwisko) _____ (imię) _____ Poczta: _____ miejscowość: _____ ulica: _____ numer domu _____ numer mieszkania _____	
Data i wpiłaty	

PRZEKAZ ROZRACHUNKOWY		Nr. rozrachunku 2
złote słownie _____ gr. _____		
Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa) „ABC — NOWINY CODZIENNE” ADMINISTRACJA		
Poczta WARSZAWA 1. Al. Jerozolimska Nr. 191		
Podpis przyjmującego	Data wpiłaty	Numer nadawczy
		Stempel okręgowy

DZIEŃ W POLITYCE

CHADECY W „OZONIE”
Lubelska rada miejska dokonała wyborów delegatów do kolegium wyborczego. Z listy klubu OZN zostali wybrani byli członkowie b. Chrześcij. Demokracji: prof. Krzyżanowski oraz inż. Kozłowski.

ZMIANY W ZZZ
Na ostatnim posiedzeniu Centralnego Wydziału ZZZ ustąpił ze stanowiska sekretarza generalnego p. Szurig obejmując funkcję wiceprezesa C. W. Sekretarzem generalnym został poseł na Sejm śląski Kapuściński.

„ISKRA”
PRZECIW STR. LUDOWEMU
Dnia 3 bm. wystosował p. o. prezesa zarządu okręgowego Stronnictwa Ludowego w Krakowie p. Witęk, pismo do prokuratora sądu okręgowego w Krakowie z prośbą o wszczęcie śledztwa przeciwko niemu z powodu zarzutów postawionych przez agencję „Iskra” w biuletynie artykułowym, w artykule p. t. „Zdrada stanu i zakłamana propaganda”.

STRON. DEMOKRATYCZNE DZIAŁA
Dnia 3 października została powołana do życia komisja organizacyjna Okręgu Warszawa Stronnictwa Demokratycznego. W skład Komisji weszli przedstawiciele różnych środowisk inteligencji pracującej.

DEPESZE DO KRÓLA BULGARII
Z okazji Święta Narodowego w Bułgarii, 20-lecia wstąpienia na tron króla Borysa 3-go oraz 30-lecia proklamowania niepodległości Bułgarii P. Prezydent R. P. przesłał na ręce J. K. M. która Borysa III-go telegram następującej treści:

„Z okazji radosnej rocznicy, którą obchodzi dziś naród bułgarski, proszę W. K. Mość o przyjęcie w imieniu moim i narodu polskiego gorących wyrazów osobistego szacunku W. K. Mości, świętności panowania i pomyślności Bułgarii”.

AMBASADOR ANGLII W MSZ
Zastępujący podsekretarza stanu w MSZ min. Arciszewski przyjął w dniu 3 bm. ambasadora W. Brytanii sir H. W. Kennarda.

PRZEMÓWIENIE GEN. SOSNKOWSKIEGO
Podczas niedzielnych uroczystości legionowych w Kielcach, dłuższe przemówienie wygłosił p. gen. Kazimierz Sosnkowski. Przemówienie to nosiło charakter propagandowy, dotyczyło spraw natury ogólnej.

Można więc przypuszczać, że kursujące od dość dawna pogłoski o przejściu do czynnego życia politycznego gen. Sosnkowskiego, zaczynają się realizować.

Co donosi „Nasz Przegląd” o zajściach warszawskich

Stołeczny żydowski „Nasz Przegląd” w numerze wtorkowym z dnia 4 b. m. zamieszcza poniższe dwie notatki:

OD REDAKCJI

Na zapytania telefoniczne naszych czytelników w sprawie ostatnich zająd donosimy, że z przyczyn od nas niezależnych pisać o nich nie możemy.

INTERWENCJA W MIN. SPRAW WENWĘTRZNYCH

W związku z zajściami antyżydowskimi na ulicach Warszawy p. Mincberg interweniował w poniedziałek u dyrektora departamentu politycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych p. Zyborskiego.

Władze wydały szereg zarządzeń w celu zapobieżenia dalszym wykręcom.

Reforma mieszkaniowa na Litwie

KOWNO, 4. 10. W Litwie utworzona została specjalna komisja, mająca na celu polepszenie warunków mieszkaniowych.

Na pierwszym planie prac tej komisji znajduje się sytuacja mieszkaniowa robotników rolnych, dla któ-

rych budowane będą domy zbiorowe. Dla robotników miejskich będą budowane domy 4- i 8-mieszkaniowe oraz pojedyncze domy rodzinne na granicach miasta, odstępowane czasami robotnikom na własność na warunkach długoterminowej spłaty.

Współpraca akademików z robotnikami i walka z komunizmem

Kongres akademików katolickich

Tegoroczny XVII kongres międzynarodowej federacji akademików katolickich „Pax Romana”, który odbył się w ostatnich dniach sierpnia w Jugosławii, zgromadził 300 studentów i studentek z przeszło 20 państw Europy, Ameryki i Azji.

WALKA Z KOMUNIZMEM

Tematem obrad było zagadnienie postawy studenta katolika wobec komunizmu. W pierwszej części kongresu w miejscowości Rogaszk Slatina, ograniczona liczba kierowników i księży kapelanów katolickiego ruchu akademickiego zbadała i przedyskutowała rozmiary wpływów komunistycznych w środowiskach uni-

wersyteckich i znajomość katolickiej doktryny społecznej wśród młodzieży akademickiej.

Kongres wiściwy, który rozpoczął się w Bled, zakończył się w Lublanie, kontynuował badanie problemów komunizmu. W szeregach odczytów przedstawiono: doktrynę komunizmu, katolicką naukę społeczną, metody działania i penetracji komunizmu na terenie uniwersyteckim oraz sprawę przygotowania intelektualnego katolików do akcji społecznej.

WSPÓŁPRACA Z ROBOTNIKAMI

Szczególną wagę tegorocznemu Kongresowi nadała obecność ks. kan. J. Cardijna z Belgii, założyciela i generalnego kapelana

wspaniale się rozwijającej na Zachodzie Europy i w Ameryce organizacji młodych robotników katolickich JOC (Jeunesse Ouvrière Chrétienne). Akcja propagandowa ks. Cardijna zgromadziła ponad 100000 robotników i będzie punktem wyjścia stałej współpracy młodzieży akademickiej z robotniczą.

PRZYSZŁY KONGRES

W obradach wzięła udział 15 osobowa delegacja polska. Następnym kongres odbędzie się w Ameryce w lecie 1939 r. w Waszyngtonie i Nowym Jorku, tema obrad będzie problem roli młodzieży uniwersyteckiej w akcji katolickiej.

Temat poruszony przez ostat-

ni kongres „Pax Romana” budzi silny odzew wśród polskiej młodzieży. Szczególnie zagadnienie nawiązania ścisłej współpracy pomiędzy robotnikami a młodzieżą akademicką znajduje powszechne zrozumienie wśród młodzieży i napewno niedługo przybierze realne kształty.

Wojna bakteriologiczna

Cholera, dżuma i grypa zamiast armat

Prasa zagraniczna poświęca już wiele miejsca metodom przyszłej wojny, w której niewątpliwie dużą rolę odegra broń chemiczna.

Zagadnienie obrony przeciwgazowej posiada już bogatą literaturę, a częste ćwiczenia przeprowadzone we wszystkich większych miastach Europy zdaje się, że zabezpieczą ludność przed strasznymi skutkami tej wojny. Oczywiście mogą okazać się nowe jakieś gazy, zabezpieczenie przed którymi będzie związane z szeregiem trudności, ale na ogół ludność do wojny gazowej jest już przygotowana. Istnieje jednak inne niebezpieczeństwo, daleko groźniejsze od walki gazowej — jest to wojna bakteriologiczna.

Zdawałoby się, że nawet w czasie najśrodszej wojny, największego zezwolenia stron walczących, niktby nie powążył się na zastosowanie takiej straszliwej broni. Nie ludźmy się jednak, należy być przygotowanym nawet na najgorsze. Przeciw w czasie wojny europejskiej, gdy pojawiły się pierwsze pogłoski o gazach produkowanych w Niemczech, nikt nie wierzył, ażeby Niemcy zdecydowały się na tak straszną broń.

Wojna bakteriologiczna jest nieobliczalna w skutkach. Człowiek czy zwierzę, od chwili zarażenia aż do chwili, gdy objawiają się pierwsze symptomy choroby, przenosi się z miejsca na miejsce, stykając się ze zdrowymi ludźmi. Człowiek, nieświadomy tego, że jest zarażony, staje się mimowolnym nośnikiem choroby. Nawet po wyzdrowieniu, przez pewien czas jeszcze roznosi zarazki. Bakterie niektórych chorób są szczególnie niebezpieczne, ze względu na swą odporność na warunki atmosferyczne. Te właśnie bakterie najbardziej nadają się do użytku wojennego.

W czasie wojny szerzenie epidemii jest szczególnie ułatwione ze względu na tworzenie się wielkich skupisk ludzi na polu walki i w miastach. Zaraza przy pomocy

samolotów może być szerzona w najdalej za linią frontu leżących częściach nieprzyjacielskiego kraju.

W związku z tymi rozważaniami na temat wojny bakteriologicznej, które ostatnio tak wiele

miejsca zajmują w prasie zagranicznej, bardzo podejrzanie zaczynają wyglądać masowe zachorowania w różnych oddziałach wojskowych: nie tak dawno w armii angielskiej rozszerzała się epidemia grypy; w Chinach coraz częściej wybucha dżuma, wśród oddziałów wojskowych najdalej od siebie rozlokowanych, w garnizonach indyjskich wybuchła cholera. Najdziwniejsze, że epidemie te wybuchają w porze roku, kiedy podobne nasilenie chorób jest nie do pomyślenia, jednocześnie w chwilach, gdy sytuacja polityczna, albo takie czy inne posunięcia dyplomatyczne wymagają szczególnie dobrej postawy armii a nawet całego narodu.

Podobne wypadki zachorzeń, choć zdawałoby się, nie mają nic wspólnego z czyjąś złą wolą, przy bliższej analizie warunków, w jakich powstały, zdają się wskazywać na akcję z góry przemyślaną, której zadaniem było załamanie psychiczne i fizyczne lub bodaj zmniejszenie odporności danych narodów.

Współczesna nauka i medycyna zna wiele sposobów zwalczania epidemii. Toteż ostatecznym efektem wojny bakteriologicznej w krajach kulturalnych byłoby tylko chwilowe osłabienie narodu, który stał się obiektem tej walki. Zresztą gdyby epidemia nie została umiejscowiona, przerzuciliby się niewątpliwie przez granicę na terytorium przeciwnika.

Wesołe ismutne

Bruderschaft z dzieckiem

Dzieje się to bardzo dawno. Dziewczę, wchodząc do komnaty swej rodzicielki składa piękny i głęboki ukłon.

— Pani matko — mówię — Czy mogę przodząć nową sukienkę?

Czcigodna matrona zezwała, lub nie.

Córka z szacunkiem całuje ją w rękę, a jeśli coś jeszcze chce powiedzieć, to nie zapomni znów zacząć od sakramentalnego „pani matko”.

Zwrot ten bowiem oddaje wysoki autorytet, jaki posiada matka w oczach dziecka.

Trochę później.

To znaczy w sto, lub dwieście lat potem.

Dziecko zarzuciło już archaiczne obyczaje i zwraca się do matki wprost „mamo”.

Czasem z nieco większym szacunkiem — „proszę mamy”. Starzy ludzie biadają nad tym, twierdząc, że za uproszczeniem formy idzie zmniejszenie się rodzicielskiego autorytetu.

— Pewien dystans był tu konieczny — powiadają. — Pogłębiał on i uszlachetniał naturalne uczucie dziecka.

Dziś?

Ani „pani matko” ani „proszę mamy”.

Prostu — „Ty”.

— Daj prędko moją suknię! — woła młoda kobieta do kobiety starszej, ale też młodej.

Wybierają się razem na dancing, gdzie matka będzie usiłowała uchodzić za rodzoną siostrę swej córki.

Są na stopie koleżeńskiej, a inicjatywa wyszła tu, rzecz prosta, ze strony kobiety starszej.

Używają tego samego tuszu, pudru, i ołówka do brwi.

Czytują te same książki.

Dumne są z łączącego je stosunku, który opiera się na niczym nieskrepowanej swobodzie.

Czasem tylko dziecko spogląda na matkę krytycznym i trochę lekceważącym wzrokiem.

Ale do tego nikt dziś nie przywiązuje wagi... Odrzuć

TRUDNA SPRAWA

— Pan profesor wybacz, że trwa nieco dłużej, ale trudno zawiązać krawat w ciemności.

Wielki atlas etnograficzny

Pomorza

W ramach inauguracji wydziału pomoroznawczego odbyły się obrady komisji naukowych Instytutu Bałtyckiego.

Zebrań komisji etnograficznej odbyło się w sali konferencyjnej pomorskiego starostwa krajowego. Na zebranie przybyli prof. dr. Kazimierz Nitsch, prof. dr. Kazimierz Stolyhwo, prof. dr. Adam Fischer, prof. dr. Zygmunt Wojciechowski oraz liczni przedstawiciele świata naukowego i instytucji pokrewnych. Posiedzenie zajął dyr. Józef Borowik, dyrektor Instytutu Bałtyckiego, kresząc historię powstania komisji etnograficznej.

Z kolei wygłosił referat prof. dr. Adam Fischer p. t.: „Dorobek Instytutu w zakresie etnografii”, oraz dr. Józef Gajek — „Przyszłe prace Instytutu Bałtyckiego w zakresie etnografii”.

W wyniku ożywionej dyskusji zaaprobowano rozpoczęcie prac nad realizacją wielkiego atlasu etnograficznego Pomorza, utworzenie centralnego archiwum zbiorów etnograficznych w Toruniu, badania terenowe w dziedzinie etnografii na Pomorzu oraz ankietę w celu wykonania atlasu językowego z terenu Pomorza.

Noszenie shortów zakazane

Holenderki, które prawie wszystkie jeżdżą na rowerach, uważają, że praktycznym i odpowiednim do tego sportu ubraniem są shorty. Innego zdania natomiast jest zarząd miasteczka Ginneken, który uważając, że shorty są nieprzyzwoite i wyzywające, wydał zakaz noszenia ich, a policja otrzymała polecenie, aby każda rowerzystkę w shortach zatrzymywano i odprawiano na posterunek. Delikwentka musi tam pozostać, dopóki ktoś z rodziny nie przyniesie jej spódnicy albo innego „przyzwoitego” odzienia.

Wówczas otrzymuje na drogę upomnienie i może wrócić do domu jak się jej podoba: pieszo albo rowerem.

Zwwe czasopisma

W Chinach istnieje oddawna dziwny zwyczaj, który jest, co prawda praktykowany na całym świecie, ale jedynie w kraju „Smoka” stworzył specjalny zawód... zawodowych plotkarzy. Funkcje te oczywiście spełniają kobiety, do których obowiązków należy odwiedzanie różnych domów i opowiadanie najnowszych wiadomości. Pełnią więc one tę

samą funkcję, co u nas czasopisma.

Różnica między chińskimi „żywymi czasopismami”, a europejskimi plotkarskami jest ta, że w Chinach za te plotki trzeba płacić. Poza tym nowości muszą być zgodne z prawdą, gdyż w razie ujawnienia kłamstwa „prenumeratorzy” przestają opłacać „prenumeratę”.

Sylwetki jesienne

Bogactwo i różnorodność — to dwie cechy charakterystyczne zbliżającej się mody jesieni. Różnorodność ta wyraża się zarówno w kroju sukien i płaszczy jak i w zestawieniach barw, gatunków materiałów, przede wszystkim zaś bogactwie futer, które w sposób pomysłowy i efektowny zdobią nasze okrycia jesienno - zimowe.

DŁUŻSZE ŻAKIETY

Zacznijmy od kostiumu. Spódniczki będziemy nosić krótkie i wąskie, giadkie lub z jedną czy dwoma kontrastnymi z przodu; żakiety natomiast dłuższe niż kiedykolwiek; pani moda wykazuje w tym zakresie duży liberalizm: będą noszone wszelkie długości — od wydłużonej na biodra kurtki sportowej do żakiety trzyćwierciowego i prawie — płaszcza, o najmniejszej długości t. zw. „siedem ósmych”, odsłaniającego rąbek spódnicy szerokości mniej więcej dwudziestu centymetrów. Żakiet czy płaszcz rzadko posiada klapy, zapina się na rząd guzików (6 do 12 guzików zapinanych jednorzędowo), ozdoba okrycia jest niemal z reguły przybranie z futra, które przyjmuje najbardziej fantazyjne formy.

MAŁPY I STRYŻONE BARANY

Kostiumy przystają się przeważnie

futrami płaskimi: najmodniejsze będą futerka w odcieniach brązowych: małpy, strzyżone barany, brązowa foka, brajtszwance w odcieniach kasztanowych, wydra, z futer długowłosych — rysie, rude lisy i dawno niewidziane skunksy. Przybranie skromniejsze kostiumu to wąskie lamówki z futra dookoła kołnierza, brzegów żakiety i kieszeni, lub aplikacje (np. zamiast kieszonek aplikowane z płaskiego futra liście koniczyny, wiatraczki lub fantazyjne esy floresy). Przybranie strojniesze — to fantazyjna kamizelka futrzana nakładana na przedzie żakiety; kamizelka ta tak często rozdziela się w dole tworząc dwie duże kieszenie.

Widzimy też wiele płaszczy, których cała góra i rękawy są z futra, a dół z materiału — a także płaszcze welnianie rozszywane od góry do dołu wszęsz lub ukośnie — pasami płaskiego futra. W ten sposób łączy się najczęściej czarne sukno z czarnym astrakanem. Nie wolno też zapomnieć o zarekawku, który będzie bardzo modny i przyda się w mroźne dni zimowe.

PLASZCZE I PELERYNKI

Linia płaszcza jest dwojaka: albo płaszcz jest luźny rozszerzający się ku dolowi w kształcie dzwonu — wówczas ozdoba jego stanowią szerokie klapy i płaski, duży kołnierz lub szeroka plisa z futra przez cały przód; lub też płaszcz jest dopasowany do figury, wcięty w pasie, zakończony pod szyją wysoko stojącym kołnierzem, zachodzącym aż do uszu. Górę sylwetki poszerza często futrzana fantazja na rękawach (np. wąskie pasy ze skunksa lub lisa owijające spiralą rękaw). Bardzo noszone będą także peleryny i pelerynki — od długich do kolan peleryn z supełkowej wełny — gładkiej lub w pasy, — do krótkich pelerynek z futra, zakładanych oddzielnie na płaszcz, kostium lub sukienkę. O modnych materiałach i kolorach pomówimy innym razem.

Alinette

Złóż ofiarę

na F. O. M

B. HOFMANN

67)

NIEJAKI PAN DE KATT

Powieść współczesna

Autoryzowana adaptacja Eugeniusza Bałuckiego.

— Nie nie sądzę... — wykrztusiła wreszcie. — Chcę wiedzieć prawdę...

Popatrzył na nią tak przenikliwie, że przestraszyła się, bo czytał z jej myśli jak z otwartej książki.

— Mogę ci wytłumaczyć, o co mi chodziło — odparł wzruszając ramionami. — Zabrałem mu dowód osobisty zanim wyszliśmy z „Kolibri”. Nie spostrzegł tego, bo był pijany. Zrobiłem to jedynie po to, by nie mógł się poruszać zbyt swobodnie po Amsterdamie i w ogóle po Holandii. Oprócz tego bez udowodnienia tożsamości nie mógłby mieć dostępu do spadku po kapitanie Kraggu. Musiałem pierwszy przeszukać kronikę.

Obawiała się, że to samo opowie komisarzowi i Wenin-

ga mu nie uwierzy, oczywiście. Chciała ostrzec Weynanda, lecz pomyślała, że to nie osiągnie celu: nie uznawał żadnych rad, a w swoich posunięciach był jak zwykle nieobliczalny. Oświadczył następnie, że nie tracąc czasu, wyjadą razem do Australii i że wobec tego muszą jak najprędzej wziąć ślub. Obwieścił to postanowienie tonem nie dopuszczającym sprzeciwu, ani nawet dyskusji.

Ocknęła się nagle i spojrzała na pannę Malinowską.

— Pani pytała, czy jestem narzeczoną Weynanda? Tak. Ale niech pani wyobrazi sobie, że dopiero od wczorajszego wieczora wiem, jak on się nazywa w rzeczywistości. A przecież znamy się prawie trzy lata! Ile razy łamałam sobie głowę, nigdy nie mogłam rozgryźć tego człowieka. Całe jego życie, wszystkie jego dążenia były dla mnie zawsze nieprzeznikną tajemnicą.

— Rozumiem, że pani było ciężko — odpowiedziała przeciągle panna Malinowska. — A dlaczego pan Leskatter przybrał nazwisko de Katt?

— Nie wiem. Przypuszczam tylko, że ze względu na Stantona, a jeszcze więcej ze względu na Akrubę. Prawdopodobnie chodziło mu o to, by się dowiedzieć jak najpóźniej, kim jest w istocie. — Odwróciła się nagle i dodała wskazując oczami: — O, już są!

Na pokładzie ukazali się Leskatter i Weninga. Za nimi kroczył Visser w wyładowcą Rottwynam.

— Gdzie ich pan ulokował? — zapytał Weninga starego marynarza.

Visser wysunął się naprzód i poprowadził resztę na dziób kutra.

— Czy panowie mają broń? — zwrócił się Leskatter do komisarza i jego pomocnika.

— Tak.

Wszyscy spuścili się na dół po żelaznych schodkach. Visser zdjął z drzwiczek ciężki zamek i powiedział:

— Uwaga! Tam nie ma światła.

Rottwynam wyjął kieszonkową latarkę elektryczną i uchylił drzwiczki. Weninga za nim podążył odbezpieczając rewolwer.

Promienie światła padły na przybory rybackie i na skuloną postać człowieka, siedzącego nieruchomo pod beczką.

Nagle rozległ się rozzdzierający krzyk przerażenia. Prawdopodobnie był to drugi więzień, który słysząc kroki, zaszył się ze strachu w najdalszy kąt komory.

— Wylaź! — zawołał Weninga.

Powtórzył rozkaz po angielsku, lecz nikt się nie ruszył.

Tymczasem wyładowca zbliżył się do postaci, która się skuliła pod beczką w nienaturalnej pozycji i dotknął jej ramienia.

— Nie żyje — powiedział.

Pochylił się, oświetlił twarz i w tym momencie usłyszał za sobą głos Leskattera:

— Akruha. Trzeba go stąd zabrać.

(D. c. n.)

Tragiczna śmierć trzech robotników w kanale ściekowym

W Lublinie zginęło tragiczną śmiercią trzech robotników w zakładzie utylizacyjnym. Przyczyną wypadku było zaniedbanie przepisów ochronnych.

Na stacji przepompowań w komorze zasów, głęboko poniżej poziomu ziemi pracował mechanik Antoni Szwałek. Ponieważ w komorze, gdzie gromadzą się nieczystości wytwarzają się gazy trujące, robotnicy muszą zaopa-

trywać się w maski oraz zabezpieczać liną.

Mechanik Szwałek wszedł jednak do komory nie asekurując się liną — gdy dłuższy czas mimo wołania nie powracał do komory zeszedł drugi mechanik Mieczysław Luterek.

Robotnik Jan Kraszkiewicz, który pozostał na górze, zaniepokojony, że obaj mechanicy nie wracają, udał się również do komory. Niestety obaj zaniedbali zabezpieczenia się liną. Gdy na stacji przepompowań zauważono brak trzech pracowników zaalarmowano niezwłocznie dyrekcję, zawiadano straż ogniową i pogotowie ratunkowe.

Strażnicy w maskach tlenowych, asekurowani linami, opuścili się na dno komory i wydobyli bezwładne ciała robotników. Mimo usilnych zabiegów lekar-

skich, ani jednego nie udało się uratować. Wszyscy trzej ponieśli śmierć wskutek zatrucia gazami i utopienia się.

Nożyce znowu otwierają się

W sierpniu br. powiększyła się rozpiętość pomiędzy cenami artykułów przemysłowych, a cenami artykułów rolnych. W lipcu br. wynosiła ona 57:51, a w sierpniu 57:48.

Przy stoliku kawiarnianym

W związku ze zbliżającym się ciągnięciem 37 Loterii przedmiotem ogólnych rozmów są sprawy loteryjne, szanse grających, możliwości wygranej i t. d.

Przy stoliku popularnej kawiarni zeszło się trzech panów: lekarz, prawnik i matematyk. Po dłuższej ożywionej dyskusji na różne tematy, co do których panowie ci nie mogli się porozumieć, rozmowa przeszła na temat loterii.

— Loteria klasowa — oświadczył prawnik — jest jedyną bodaj formą gry losowej, zgodną nie tylko z formalnymi przepisami prawa, ale również z duchem prawa. Daje możliwość ci wygranej, przewyższającej olbrzymią ilość razy ryzykowaną stawkę, przy jednoczesnym wyłączeniu momentu hazardu. W tym tkwi odrębność i znaczenie loterii. Z drugiej strony niepodobna zaprzeczyć, że dla wielu ludzi gra na loterii stanowi pewnego rodzaju zadośćuczynienie w życie hazardu, co chroni ich od wielu przyszłych komplikacji życiowych.

— Ja patuję na loterie — oświadczył drugi pan — jako lekarz, który często nierzadko swym pacjentom tryb życia, żądać musi kategorycz-

nie zaprzestania wszelkich gier, rujnujących niejednokrotnie nie tylko kieszeń, ale i system nerwowy gracza. Otóż jeśli idzie o loterie sytuacja jest o tyle wyjątkowa że przy niewłaściwym istnieniu czynnika emocjonalnego system nerwowy osoby, biorącej udział w grze, nie ulega żadnym szkodliwym następstwom. Przeciwnie uważam jako lekarz, że ludzie grających na loterii cechuje pewien optymizm życiowy który nierzadko ma poważny wpływ na całość systemu nerwowego.

Trzeci zabrał głos matematyk: — Rozważania panów są zapewne bardzo słuszne, ale moje będą ściślejsze. Mnie interesuje to, że plan loterii przewiduje 80.000 wygranych na ogólną sumę 25.200.000 zł. Wiem, że jest jedna wygrana milion złotych, jedna 150.000 zł., jedna 125.000 zł., trzy po 100.000 zł., 6 po 75.000 zł., 14 po 50.000 zł., 22 wygrane po 25.000 zł. i t. d. Oto co stanowi dla mnie o znaczeniu loterii. Badając dokładnie plan loteryjny od szeregu lat, twierdzę kategorycznie, że szanse na sze jako graczy wzrosły wielokrotnie. I dlatego głównie, proszę panów, każdy z nas grał na loterii dotychczas i będzie grał dalej.

Zwolnienie dr. Jedlińskiego

PRZEMYSŁ, 3. 10. W poniedziałek zwolniony został działacz Str. Lud. dr. Jedliński aresztowany w związku ze strajkiem.

W czasie pobytu w areszcie dr. Jedliński przygotował się do egzaminu adwokackiego.

Kradzionym spirytusem rozpljał miejscową ludność

W ostatnim czasie władze skarbowe stwierdziły, że w okolicach Bydgoszczy, a szczególnie Margonina i Szamocina, miejscowa ludność rozplja się nabywanym tanio spirytusem. Spirytus ten dostarczał rolnikom po 5 zł. za liter jakis nieznanym sprzedawca. Kontrola naprowadziła na trop dostawcy, którym był robotnik gorzelni krochnowieckiej, Stanisław Wołnic.

Wołnic przy pomocy sprytnie skonstruowanego przez siebie urządzenia z załadowanych już cystern odprowadzał poważniejsze ilości spirytusu do wiader, następnie zlewał go do butelek i sprzedawał w okolicy.

Policeja prowadzi dalsze dochodzenie, ponieważ istnieje podejrzenie, że Wołnic w rozsprzedaży spirytusu posługiwał się szajką współników.

Balkon na drugim piętrze oberwał się 2 osoby zabite — 7 rannych Straszny wypadek w Łodzi

ŁÓDŹ, 4. 10. (p). W poniedziałek na posesji przy Starym Rynku 1 zdarzył się straszny wypadek, który pociągnął za sobą 9 ofiar w ludziach, rannych lub zabitych. Około godziny 12-ej na posesji Nr. 2 przy Starym Rynku dwie prostytutki wszczęły kłótnię między sobą. Kłótnia prowadzona głośno zwała na balkony i do okien mnóstwo ludzi. Zainteresowanie zwiększyło się, gdy jedna z kłócących się cór Koryntu zamierzała zrzucić z siebie odzież by pokazać nagość przeciwniczce, iż jest zdrową. Na balkonie posesji Nr. 1 przy Starym Rynku 1 zgromadziło się 9 osób z pośród lokatorów. Balkon znajdował się na wysokości II piętra z klatki schodowej w oficynie na podwórzu. W pewnej chwili przeciwnicy balkon oberwał się i runął wraz z ludźmi na chodnik.

Wstępne badania wykazały, że ofiarą zerwania się balkonu padło 9 osób, przy czym jedna poniosła śmierć na miejscu.

Na balkonie znajdowali się: 47-letnia Mariem Mydlarz, córka jej 20-letnia Mariem oraz 16-letnia Sara Liba oraz czeladnik ich 26-letni Jozef Gersz (Nowomiejska 28), 22-letni Szaja Moszkowski, 46-letni Mordka Holcman, żona jego 32-letnia Gitla Perla, córki jego 7-letnia Sucher Szajndla i 15-letnia Chaja Sura oraz przybyła znajoma 43-letnia Gitla Brajtstajna (ul. Solna 8.)

Bratstajna ujadając trafiła głową na kółko rozpedowe studni kręconej uruchamianej tuż pod balkonem i wskutek rozbicia czaszki poniosła śmierć na miejscu. 16-letnia Sara Liba Mydlarz doznała pęknięcia kręgosłupa i w drodze do szpitala zmarła również. Szaja Moszkowski również odniósł pęknięcie kręgosłupa i odwieziono go do szpitala w stanie nie rokującym nadziei na utrzymanie przy życiu. Również stan Mordki Holcmana i Mariem Mydlarz jest bardzo ciężki.

Kościół klasztorny Bernardynów został ufundowany przez Księżną Annę Mazowiecką w 1454 r. Z tych czasów pochodzą dotychczas zachowane gotyckie mury absydy i naw bocznych do znacznej wysokości, odkryte teraz od strony podwórczka, portal gotycki, ściana szczytowa, a do poziomu chóru, boczny korytarz, którym wchodzi do kościoła młodzież akademicka, obronna wieża ze strzelnicami, micka, obronna wieża pod którą znajduje się piwnica o czterech sklepieniach krzyżowych, wspartych na jednym filarze, wreszcie mury zarówno przyziemia jak i piętra dawnego klasztoru bernardynów, obecnej plebanii akademickiej. W przysięgu tego budynku znajduje się wspaniałe sklepienie kryształowe.

Z czasów baroku pochodzi wieża od strony Krakowskiego Przedmieścia, kaplica bł. Ładymiawa, wreszcie cały kościół, który po zniszczeniu w czasie wojen i pożarów uległ przebudowie w 1667.

Fronton w stylu klasycyzyzm został dobudowany za czasów Stanisława Augusta.

OBECNE ROBOTY
Obecnie odnawia się odsłonięty przez zburzenie drewnianych zabudowań elewację od strony Zjazdu i Zamku.

Jednocześnie wykonywane są roboty ziemne, zmierzające do odsłonięcia zasypanej na 4 metry gotyckiej części absydy.
Przy kościele św. Anny był dawniej cmentarz grzebalny. W czasie robót ziemnych natrafiono na olbrzymie ilości kości ludzkich. Prawdopodobnie zebrane one były niegdyś przy kopaniu fundamentów pod kaplicę, złożone razem w wielkich dołach. Przy wykopach znaleziono również monety z czasów Zygmunta III, Jana Kazimierza, Stanisława Augusta i późniejsze.

Lepiej zachowane części gotyckie: absyda, fragment z portalem i elewacja dawnego klasztoru zostaną w surowej cegle gotyckiej. Część barokowa od strony Wisły jest już w

Szajka młodocianych złodzieiów na Grochowie

Od dłuższego czasu na Grochowie grasowała nieuchwytna szajka złodziei, która dostawała się do mieszkań przez okna lub otwarte lufki i kradła cenniejsze przedmioty. Poszkodowani składali zameldowania policji, która każdorazowo przeprowadzała energiczne śledztwo, jednak bez wyniku.

Ostatnio udało się przytrzymać dwóch młodocianych złodziei na gorącym uczynku kradzieży w mieszkaniu Kazimierza Sobolewskiej przy ul. Ossowskiej nr. 51. W mieszkaniu tym odbywało się wesele. Uczestnicy przyjęcia pozostawili swą garderobę w jednym z pokoiów, w którym byli otwary lufki.

Późnym wieczorem, gdy Sobolewska weszła do pokoju, z przerażeniem spostrzegła tam dwóch chłopców, ładujących pospiesznie do worków garderobe.

Chłopców zatrzymano i przeprowadzono do XVII-go kom. P. P., gdzie okazało się, że są to 12-letni Stanisław Siefko oraz 12-letni Władysław Janicki.

Obaj, wiedząc, że u Sobolewskiej odbywa się wesele, upatrzyli odpowiednią chwilę i lufkami dostali się do pokoju, w którym złożona była garderoba. Do wejścia Sobolewskiej zdolał zapakować 5 lirow, kilka pińczycy damskich i męskich i kapeluszy wartości około 2.000 zł.
Za pozostałymi członkami szajki policja prowadzi poszukiwania.

W budżecie każdego domu jest...
na kuponie...
z kolektury...
ALJOT
J. HORODYSKA i S-ka
WARSZAWA, SENATORSKA 37
Gdzie MILION padł 2 razy

10 godzin szalał ogień

LUCK, 3. 10. We wsi Lubikowice pow. sarnieńskiego, na skutek nieustalanej jeszcze bliżej przyczyny wybuchł wielki pożar. Spłonęło 170 budynków mieszkalnych, ogromna ilość inwentarza i zbiorów. Pożar zlokalizowany został dopiero po 10 godzinach. Ponad 100 rodzin pozostało bez dachu nad głową.

Kościół Akademicki Prace nad odnowieniem

Kościół klasztorny Bernardynów został ufundowany przez Księżną Annę Mazowiecką w 1454 r. Z tych czasów pochodzą dotychczas zachowane gotyckie mury absydy i naw bocznych do znacznej wysokości, odkryte teraz od strony podwórczka, portal gotycki, ściana szczytowa, a do poziomu chóru, boczny korytarz, którym wchodzi do kościoła młodzież akademicka, obronna wieża ze strzelnicami, micka, obronna wieża pod którą znajduje się piwnica o czterech sklepieniach krzyżowych, wspartych na jednym filarze, wreszcie mury zarówno przyziemia jak i piętra dawnego klasztoru bernardynów, obecnej plebanii akademickiej. W przysięgu tego budynku znajduje się wspaniałe sklepienie kryształowe.

Znaczej części otynkowana. Profiliom gąmsów przywrócono dawną szlachetność, części kamienne są naprawione i odczyszczane.
Zamierza się również kryć blacha miedzianą helm wieży, absydy i kopułę na kaplicy bł. Ładymiawa, które były odarte przez Niemców z miedzi i pokryte blachą żelazną.
Obraz Matki Bożej Częstochowskiej na szczyście ufundowany przez Tow. Śpiewacze „Lutnia“ w 1902 r. został już odnowiony.

ZMIANY W OTOCZENIU KOŚCIOŁA

Dąży się do otwarcia jak najszerszego widoku na kościół, do jak największego wyzyskania efektu jego monumentalnej bryły. Obniżony został mur od ulicy Mariensztadt, zniszczony murek przy Zjeździe zasłaniający dotychczas widok na kościół.
Ma być również odnawiany sąsia-

dujący z kościołem od strony Wisły szczyt Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, przy czym czynione są starania o zburzenie facjaty, która fatalnie nasładowuje swą sylwetką szczyt kościelny. W planie regulacji placu Zamkowego jest przewidziane zburzenie domu stojącego na rogu ul. Mariensztadt i Krak. Przedmieścia — wówczas kościół św. Anny stanąłby jedną z elewacji placu.

Młodzież akademicka, chcąc zebrać potrzebne fundusze na wykończenie, organizuje co niedziela zwiędanie robot. Projektuje również wydanie listrowanej monografii kościoła i pocztówek, oraz zamierza urządzić koncert na rzecz odbudowy kościoła. Młodzież liczy również na ofiarność społeczeństwa stolicy, które nie zapomni na pewno o odnowieniu ośrodka religijnego młodzieży warszawskiej. (Ofiary na ten cel prosimy kierować na konto P. K. O. „Rektorat Kościoła Akademickiego św. Anny w Warszawie Nr. 29496“).

Na dziesięciolecie Kościoła Akademickiego

W bieżącym roku przypada dziesięciolecie Kościoła Akademickiego. Z rocznicą tą zbiega się dwudziestopięcioletnie prac Arcypasterskich Ks. Kardynała Kakowskiego, który przed dziesięcioletni laty ustanowił pierwszą w Polsce „Parafię Akademicką“, desygnując na jej ikerownika jednego z najwybitniejszych księży ś. p. Edwarda Szejniana, i dając jeden z najłepkniejszych kościołów Warszawy do wyjącegoż użytku akademików.

Jednocześnie z dziesięcioleciem Kościoła Akademickiego przypada i dzieściolecie biskupstwa „Ks. Biskupa Szlagowskiego — Dożywnego Opiękuła Polskiej Młodzieży Akademickiej.“
W tym samym niemal czasie przypada również jubileusz trzydziestolecia kapłańskiej pracy duszpasterza warszawskiej młodzieży akademickiej Ks. Rektora Edwarda Detkensa.

Te jubileusze młodzieży pragnie połączyć w jedną potężną manifestację swych katolickich uczuć. Złożą się na nią uroczystości religijne w kościele akademickim św. Anny i akademickim. Projektowane jest również wydanie specjalnej jednodniówki. Wynikiem pracy Duszpasterzy, w

Kościół Akademickim, jest niewątpliwie fakt, że inicjatywa ogólnopolskich pielgrzymek na Jasną Górę, połączonych ze ślubowaniem wypłynęła właśnie ze środowiska akademickiego Warszawy, jak również fakt, że z tego też środowiska wychodzą głównie dalsze inicjatywy co do wypełniania przyjętych dobrowolnie zobowiązań w pamiętnym dla nas dniu 24-go maja 1936 r. Wspominamy tu tylko wydanie zbiorowych prac: „Spełnijmy śluby jaanogórskie“ (1937 r.) i „Walczyliśmy o polskie dusze“ (1938 r.), czy też zorganizowanie doniosłej akcji obózów letnich medyków, niosących na rubież Rzeczypospolitej nie tylko cywilizację ale i kulturę polską i co najważniejszą, głęboką wiarę i młodzieńczy entuzjazm.

A B C ŻADAĆ
W kinokach Ruchu
U sprzedawców ulicznych
W urzędach pocztowych
We własnych punktach sprzedaży

RADIO

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“.
6.35 Muzyka (pięty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (pięty). 7.45 Gimnastyka. 8.00 Audycja dla szkół.
11.00 Audycja dla szkół. 11.20 Fragmenty z oper Massenet'a (pięty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja podziwna.
15.00 Audycja dla dzieci. 15.30 Muzyka obładowa. 16.00 Wiadomości gospodarcze. 16.15 Dom i szkoła. Gawęda. 16.30 Koncert kameralny. 17.00 Odczyt. 17.15 Audycja słowno muzyczna z Poznania. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 „Nasz język“ 18.40 „Dyskutyjny“ 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.40 Dziennik wieczorny 21.00 Koncert chopinowski. 21.30 Wiozór literacki. 22.00 Koncert Orkiestry B. B. C. (pięty). 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski (w językach obcych).

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze“.
6.35 Muzyka (pięty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (pięty). 7.45 Gimnastyka. 8.00 Audycja dla szkół.
11.00 „Melodie Poleska“ 11.25 Feliks Mendelssohn: Koncert skrzypcowy e-moll. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja podziwna. 15.00 Rozmowa technika. 15.15 Kłopoty i rady. 15.30 Muzyka obładowa. 15.55 Dziennik radiowy. 16.00 Wiadomości gospodarcze. 16.15 Odczyt dla młodzieży. 16.35 Pieśń polska. 17.00 Pogadanka. 17.15 Koncert solistów. 17.50 Pogadanka. 18.00 Audycja dla młodzieży wiejskiej. 18.30 Gawęda w opr. prof. Rutkowskiego. 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.40 Dziennik wieczorny. 21.00 Odczyt. 21.10 Koncert kameralny. 21.35 Fragment z powieści „Droga z Martynowic“ 21.55 Aria z włoskiej oper (pięty). 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. 23.05 Koncert symfoniczny.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
17.00 Kryzys wojny światowej — odczyt.
21.00 Koncert chopinowski — Maria Wilkomitarska.
21.30 Wiozór literacki — dr. Tymon Terlecki i Jerzy Zawieyski.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
17.00 od ścieżki do autostrady — pogadanka.
23.05 Koncert symfoniczny. W programie utwory Karola Szymanowskiego.

WARSZAWA II.
14.00 Trio Polskiego Radia. 15.00 Koncert popularny (pięty). 15.35 Koncert symfoniczny (pięty). 16.40 Wiadomości sportowe. 16.50 Pieśń i aria. 17.10 Pogadanka 17.25 Życie kulturalne stolicy. 17.40 Muzyka taneczna (pięty). 21.00 Kwadrans poetycki. 21.15 Muzyka lekka. 22.15 Muzyka taneczna (pięty). 22.50 R. Schumann (pięty).

WARSZAWA II.
14.00 Koncert popularny (pięty). 15.15 Kwintet salonowy Aleksandra Miszulinowicza. 16.15 Śpiewa Edward Bender. 16.40 Wiadomości sportowe. 16.50 Utwory wioncelowe. 17.10 Reportaż. 17.25 Życie kulturalne stolicy. 17.40 Muzyka taneczna (pięty). 21.00 Koncert popularny (pięty). 22.15 Muzyka taneczna (pięty). 23.00 Muzyka taneczna z dancingu „Cafe-Club“.

STACJA KRÓTKOFALOWA
0.05 Muzyka religijna. 0.20 Muzyka ludowa (pięty). 0.40 Dziennik w języku polskim i angielskim. 0.55 Pogadanka. 1.00 Koncert rozrywkowy. 2.00 Reportaż. 2.10 Paderewski, jako kompozytor i twórca.

STACJA KRÓTKOFALOWA
0.05 „Przeplatanka muzyczna“ 0.45 Dziennik w języku polskim i angielskim. 0.55 Pogadanka. 1.00 Polska Kapela Ludowa. 2.00 Pogadanka w języku angielskim. 2.10 Pieśń polska.

W REMBERTOWIE
zapnumerować „ABC“ można w wytwórni skarpetek ul. Skorupki 3. o p. Aleksandra Winniczuka.

Wiadomości gospodarcze

OŻYWIENIE NA RYNKU PRACY ROLNEJ
Na rynku pracy rolnej trwa nadal ożywienie. Placa dzienna robotnika rolnego wynosi z wyżywieniem od 1,50 do 2,20, bez wyżywienia do 3 zł.

kiego z podatków pośrednich zwiększyły się od piwa do 891 tys. zł. z 813 tys. zł., a od cukru do 672 tys. zł. z 668 tys. zł.

ROLNICY KORZYSTAJĄ Z KREDYTÓW NA ZASTAW ZBOŻA
Tegoroczna akcja kredytowa dla rolnictwa rozwija się nadal pomyślnie. Popyt na kredyt pod rejestrowy zastaw zboża w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł niemal dwukrotnie.

OTWARCIE WYSTAWY REGIONALNEJ W RZESZOWIE
W dniu 2 bm. otwarta została w Rzeszowie wielka wystawa regionalna, obejmująca działy: handlowy, rzemiosła i rolnictwa z uwzględnieniem szczególnego rozwoju Rzeszowa jako ośrodka Centralnego Okręgu Przemysłowego.

TWORZENIE FACHOWYCH KADR SPECJALISTÓW W HODOWLI KONI
Aby umożliwić wyszkolenie fachowych kadr przyszłych pracowników w dziale chowu koni, Min. Roln. i Ref. Roln. ustanawia corocznie stypendia dla absolwentów i studentów szkół rolniczych, którzy specjalizują w zagadnieniach hodowli koni.

KURS LNIARSKO-KONOPNY NA WOLINIU
W Serniczach pow. Horochów odbył się kurs lniarsko-konopny, zorganizowany przez oddział wołyński Tow. Lniarskiego i Wołyńskiej Izby Rolniczej. Zadaniem kursu było przygotowanie instruktorów dla podniesienia uprawy i wyprawy krajowych roślin włóknistych w terenie w celu zapewnienia Polsce samowystarczalności w dziedzinie włókiennictwa.

PIWO I KURIER ZWIĘKSZYŁY WPŁYW PODATKOWE NA ŚLĄSKU
W okresie od stycznia do lipca br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, dochody skarbu śląs-

150.000 KG GRZYBÓW WYWIEZIONO Z WOLYNIA
W bieżącym roku lazy wołyńskie dały około trzecią część zbiorów z całej Polski.

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA
Dewizy: Holandia 290.20; Bruksela 190.30; Helsinki 11.28; Kopenhaga 113.80; Londyn 25.50; Nowy Jork 5.32 i trzy czwarte; Nowy Jork (kabel) 5.33; Oslo 128.05; Paryż 14.26; Praga 18.20; Sztokholm 131.40; Zurych 121.65.

66.80; 5 proc. Łodzi 70.00.
Akcje: Bank Polski 127.00 (imienne 126.00); Warsz. Tow. Fabr. Cukru 38.50 — 38.00; Węgiel 36.50 — 36.25 — 37.00; Lilpop 92.50 — 91.00 — 92.00; Modrzewjów 21.00 — 21.25; Norblin 100.00; Ostrowiec 65.00 — 66.00; Starachowice 44.00 — 44.75; Zyrardów 62.00; Haberbusch 56.50.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwest. 1-ej em. 84.00; 11 em. 85.00; 8 proc. prem. inwest. seriosa 1-ej em. 93.00, 11-ej em. 94.00; 4 proc. państw. prem. dol. 42.25; 4 proc. konsolidacyjna (większe) 67.75, (drobne) 67.50; 4 i pół proc. wewn. państw. 66.25; 5 proc. konwersyjna (drobne) 68.00 (większe 69.00).

GIEŁDA ZBOŻOWA
Pszenna jednolita 20.50 — 21.00; żyto 14.25 — 15.00; jęczmień 15.50 — 16.00; owies 1 st. 15.50 — 16.00; rzepak ozimy 43.50 — 44.50; groch polny 24.50 — 26.50; mąka pszena gat. I 36.00 — 39.00, gat. II 30.50 — 32.50; żytnia gat. I 25.25 — 26.00, gat. II 15.00 — 15.50; żytnia razowa 19.00 — 19.50; otreby pszenne grube 11.00 — 11.50, średnie 10.25 — 10.75, małe 10.25 — 10.75, żytnie 8.75 — 9.25 makiuchy imane 19.50 — 20.00; makiuchy rzepak 12.75 — 13.25; sruł snojowy 23.25 — 23.75; siano prasowane 7.75 — 8.25; słoma prasowana 5.25 — 5.75.

ABC sportowe

Zawody konne w Toruniu Zwycięstwo rtm. Rylke

W niedzielę zakończyły się w Toruniu dwudniowe „jesienne zawody konne“, organizowane przez Koło Sportu Konnego C. W. Art.

kowski na „Witezi“, 7) por. Pohorecki na „Czujnym“.

Konkurs otwarcia — pierwsze miejsce zajął kpt. Piechocki na koniu „Telek“, 2) kpt. Trzepakowski na „Bakaracie II“, 3) rtm. Rylke na „Klarczy“, 4) rtm. Fijałkowski na „Witezi“, 5) por. Skulicz na „Aralu II“, 6) por. Jankowski na „Bohunie VIII“.

Niemcy-Węgry 10:6

W niedzielę w Budapeszcie reprezentacyjna drużyna bokserska Niemiec pokonała Węgry 10:6.
W wadze muszej Obermaier (N) uległ na punkty Podany'emu, w kategorii — Bondi (W) wypunktował Priessa, w półkowej — Frigyes (W) wygrał na punkty z Schönebergerem w lekkiej — Nürnberg (N) wypunktował Mandi'ego, w półśredniej — Herschenbach (N) pokonał na punkty Benca, w średniej — Murach (N) zwyciężył na punkty Sziget'iego, w półciężkiej — Szolnoki (W) przegrał na punkty do Campe'go, w ciężkiej Runge (N) wypunktował Nagy'ego.

Min. Czermak zażądał od prez. Benesza

Przekazania władzy hlinkowcom na obszarach słowackich

PRAGA, 3. 10. Czeskie sfery decydujące znajdują się w obliczu poważnych komplikacji ze Słowakami, tym groźniejszym, że w obecnym układzie politycznym Czecho-Słowacji, Słowacy odgrywają bardzo poważną rolę. Znaczenie tej roli jest tym większe, że wszystko zdaje się wskazywać na mające nastąpić w bliskim czasie sfuzjonowanie słowackich centralistów z autonomistami. — Fuzja ta pozbawiłaby rząd czeski najważniejszego atutu wygrwanego dotychczas wobec autonomistów słowackich.

Ultimatum min. Czermaka

W poniedziałek, o godz. 10 rano minister Czermak zażądał pilnej audiencji u prez. Benesza. Przyjęty przez prezydenta o godz. 10 m. 30, min. Czermak zawiadomił dra Benesza, że pada się do dymisji, jeżeli w ciągu 24 godzin władza wykonawcza w Słowacji nie zostanie przekazana do rąk osób wskazanych przez stronnictwo ks. Hlinki. Partia ks. Hlinki — oświadczył min. Czermak — reprezentuje większość w narodzie słowackim i z tego powodu władza w Słowacji ma być przekazana tej partii. Rokowania z rządem praskim trwają już od bardzo dawna i nie doprowadziły do celu, będąc jedynym wyrazem taktyki przewleknięcia ze strony Pragi.

Na zapytanie prez. Benesza, czy min. Czermak występuje z polecenia partii ks. Hlinki, względnie w czym imieniu, min. Czermak oświadczył, że mówi jako Słowak i że ze zdaniem jego godzi się co najmniej 80 proc. ludności słowackiej, jest to bowiem żądanie wszystkich prawdziwych członków narodu słowackiego.

Przesiedlanie Czechów

Po audiencji min. Czermak oświadczył dziennikarzom słowackim i czeskim, którzy go interpelowali o jego audiencję u prez. Benesza, że przyjął tekę ministra z tym zamiarem, ażeby móc pracować dla sprawy słowackiej. Tym

czasem stwierdził on, że sytuacja Słowacji i Słowaków pogarsza się z każdym dniem, albowiem rząd praski przesiedla Czechów, którzy dotychczas mieszkali w Sudetach do Słowacji i obsadza nimi różne stanowiska tak, iż w rezultacie władze i urzędy w Sudetach nigdy nie znajdowały się w tej mierze w rękach czeskich, aniżeli to ma miejsce w chwili obecnej. Pomimo, iż złożono n.n. Czermakowi w chwili obecnej obejmowania przez niego teki wręcz odmienne przyrzeczenia, wszystko to dzieje się na skutek polecenia ministerstwa spraw zagr. i czynników rządzących.

Należy dodać, iż pomimo, że min. Czermak powołany został do rządu jako reprezentant Słowaków, nie zaś jako reprezentant partii ks. Hlinki, tym nie mniej słowacka partia ludowa w całej rozciągłości poparła wystąpienie ministra i zaprosiła go na zebranie komitetu wykonawczego słowackiej partii ludowej, mające się odbyć 6 bm.

Zmiany w rządzie

Pogłoski o zmianach, mających nastąpić w gabinecie gen. Syrovego obiegają w poniedziałek Pragę w znacznie wzmocnionym stopniu. Zmiany te dotyczyć mają przede wszystkim stanowiska min. spraw zagr. W czeskich kołach politycznych twierdzą się, że d-ra Krotfetz zastąpi na jego dotychczasowym stanowisku b. premier dr. Hodža.

Z drugiej strony jednak słychać na poniedziałkowym posiedzeniu rady ministrów miano odczytać oświadczenie b. premiera Hodży, który zrezygnował rzekomo z proponowanej mu teki ministra spraw zagr. w gabinecie gen. Syrovego.

Dwie godziny rzezi w Tyberiadzie

Wzmrożona fala terroru arabskiego

LONDYN, 3. 10. W ciągu ubiegłej nocy banda terrorystów, licząca przeszło 100 ludzi, dokonała napadu na Tyberiadę w Palestynie.

Terrorysty wkroczyli do miasteczka od strony dzielnicy żydowskiej, położonej na wzgórzu nad jeziorem Galilejskim. Po zabiciu strażników żydowskich, banda szła od domu do domu, dokonując rzezi wśród mieszkańców. Dotychczas zdołano ustalić, że zabitych zostało 24 żydów, w czym 3 kobiety i 11 dzieci. Terrorysty następnie podpalili bóżnice, gmach rządowy i budynek sądowny. Atak ten trwał 2 godziny — i był tym bardziej niespodziewany, że okolica ta ostatnio cieszyła się względem spokojem.

Wycofujący się z miasta następnicy natknęli się na patrol transjordański straż granicznej. W czasie utarczki, jaka się

wywiązała, czterech powstańców zostało zabitych.

Napad ten jest najkrwawszą masakrą od czasu sławnej rzezi w Hebronie w r. 1929.

W Jaffie nastąpił ubiegłej nocy wybuch miny lądowej, który zabił 10-u Arabów i ranił czterech. Z dalszych aktów terroru należy zanotować zastrzelenie żydowskiego szofera w Haifie, oraz strażnika rurociągu naftowego.

W związku ze wzmocnioną falą terroru, zarządzone stan wyjątkowy w 11-u miastach i wsiach arabskich oraz w starej dzielnicy Jerozolimy. W południowej części kraju wiele dróg zostało zamkniętych dla ruchu kołowego. Na drogach zauważono dziś wzmoczone ruch wojska brytyjskiego.

Trybunał wojskowy w Czartzkawie skazał dziś na śmierć za nielegalne posiadanie broni i amunicji żyda Jakuba Kotka, członka

Dnia 3 bm. w godzinach wieczornych odbyło się posiedzenie rady ministrów, na którym załatwiono szereg spraw bieżących.

Min. Rada Ministrów powołała komitet międzyministerialny, który

Komisja ministerialna dla spraw Śląska Zaolzańskiego

Zakaz przywozu dewiz

Min. Rada Ministrów powołała komitet międzyministerialny, który

ty pod przewodnictwem delegata ministra spr. zagr., ministra pełnomocnego Arciszewskiego zajmie się całokształtem spraw, związanych z przejściem Śląska Zaolzańskiego i przedstawi rządowi projekty konkretnych zarządzeń z zakresu administracji politycznej i gospodarczej.

Ponadto Rada Ministrów przyjęła projekt dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o zmianie dekretu Prezydenta R. P. z dnia 26-go kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi.

Projekt ten w uzupełnieniu dotychczasowych przepisów zabrania sprowadzania do kraju z zagranicy bez zezwolenia środków płatniczych w zakresie ustalonym przez ministra skarbu

Rzym i Berlin

popierają żądania Węgier

RZYM, 3. 10. Ukazał się tu komunikat Informazione Diplomatica, który głosi m. in.: W rzymskich kołach odpowiedzialnych uważają, że po zlikwidowaniu problemu Niemców sudeckich i Polaków czeskosłowackich zlikwidowanie pozostałego zagadnienia węgierskiego wymaga jak najszybszego załatwienia. Leży w interesie wszystkich, włączając w to i rząd praski, aby nie czekać dłużej na wykonanie operacji chirurgicznej, która już dziś jest uznana za nieuniknioną.

Zdaniem odpowiedzialnych kół rzymskich jest konieczne, aby rokowania pomiędzy Pragą i Budapesztem zostały przyspieszone z

unikaniem jakiegokolwiek zwłoki. Blisko 1 milion Węgrów, pozostających jeszcze w dawnych granicach starych traktatów nie może dłużej czekać i być oddanym na nędzę i prześladowanie ze strony czeskich elementów odpowiedzialnych. Z drugiej strony Praga niczego nie zyska, przeciwnie — wywołać może nowe zamieszanie, jeśli opóźnić będzie realizację rewindykacji węgierskich.

BERLIN, 3. 10. Koła polityczne niemieckie nie spuszczają z oka zagadnienia węgierskiego. Nie ulega wątpliwości, że dążą one do ułatwienia Budapesztowi zrealizowania jego postulatów.

Sejna debata w Izbie Gmin

30 mil. funtów pożyczki udzieli Anglia Czechosłowacji

LONDYN, 3. 10. Poniedziałkowa debata w Izbie Gmin, której celem było uzasadnienie przez premiera Chamberlaina porozumienia, osiągniętego w Monachium, miała charakter stereotypowej debaty parlamentarnej. — Pierwszy lord admiralicji Duff Cooper, który zgłosił swą dymisję, uzasadniał, jakie powody skłoniły go do tego kroku. Duff Cooper wypowiedział się przeciw polityce zagranicznej rządu.

Premier Chamberlain, który następnie zabrał głos, miał łatwe zadanie przekonania Izby o racjonalności swej polityki, podkreślając jej pokojowe intencje.

Eden w opozycji

Mowa Edena, który zabrał głos w dalszej dyskusji, nie wywołała większego zainteresowania. Eden krytykował politykę rządu w ciągu ostatniej fazy, twierdząc, podobnie jak Duff Cooper, że zajęcie mocniejszego stanowiska dałoby lepsze rezultaty. Również krytyka szefa opozycji posła At-

tle przeszła w Izbie dość obojętnie.

Rozprawy w Izbie Gmin świadczą o obniżeniu zainteresowania ostatnimi zagadnieniami. Jest wyjątkiem ponadto ostrożne traktowanie zagadnienia przez opozycję, która obawia się, że rząd w razie silniejszego wystąpienia opozycji mógłby rozwiązać parlament i zarządzić nowe wybory, co nie leży w interesie Labour Party. Debata toczyć się będzie w dalszym ciągu jutro, ale nie należy oczekiwać żadnych szczególnie ciekawych momentów.

Pożyczka dla Czechosłowacji

Jedynym konkretnym rezultatem dzisiejszej debaty było ogłoszenie przez Chamberlaina, że Czechosłowacja zwróciła się do rządu brytyjskiego o pożyczkę w wysokości 30 milionów funtów sterlingów. W odpowiedzi na to rząd brytyjski udzielił rządowi czeskiemu awansu w wysokości 10 milionów funtów.

Zgon

BUKARESZT, 3. 10. Ubiegłej nocy zmarł w Rumunii marsz. Avarescu, b. premier i twórca rumuńskiej partii ludowej.

Śmierć marszałka broni Aleksandra Avarescu wywołała głębokie wrażenie w całym kraju. Rząd postanowił urządzić zmaremu pogrzeb narodowy. W czwartek odbędzie się pogrzeb.

Pogrzeb ś. p. Witolda Regera

Hołd obrońcy Śląska złożyło społeczeństwo i armia

CIESZYN, 3. 10. Dotychczas roześmiane i rozradowane miasto przybrało po południu wyraz pełnej powagi i skupienia. O godz. 15-ej z kościoła ewangelickiego ludność Śląska odprowadziła na wieczny spoczynek śp. Witolda Regera, komendanta harcerstwa polskiego w Cieszynie, bohatera poległego w walce o wolność.

Nabożeństwo żałobne odprawił ks. Stonawski, po czym podniosło kazanie wygłosił ks. proboszcz Kulisz.

Przed kościołem ustawiły się liczne poczty sztandarowe i delegacje, rzesze harcerzy i tłumy ludności. Po ukończonym nabożeństwie starszyzna harcerska wyniosła na ramionach trumnę zmarłego, po czym nastąpił raport komendanta pogotowia harcerskiego Jamrozka. Przy biciu dzwonów uformował się olbrzymi kondukt.

Na czele kroczyła orkiestra Strzelców Podhalańskich, pluton honorowy cieszyńskiego banu Obrony Narodowej, za nim liczne

hufce harcerskie z całego województwa śląskiego.

Za konduktem jechał samochód z sędziwym ojcem bohatera. Dalej kroczyły matka, żona i 5-letnia córeczka w otoczeniu dostojników wojskowych i cywilnych oraz starszyzna harcerskiej.

Na cmentarzu po nadejściu kon-

duktu rozległ się rozkaz: „prezentuj broń“, trąbka odegrała apel żołnierski, poczym ks. Nierostek pożegnał ostatnim słowem poległego bohatera.

Chóralnym odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę“ i modlitwy harcerskiej zakończono smutną uroczystość.

◆ MLECZARNIA DANGLA zpitajna 7 Najlepsze kolacje nabiałowe ◆

Wycofanie ochotników z Hiszpanii nie powinno napotkać na trudności

LONDYN, 3. 10. W londyńskich kołach politycznych twierdzą, że w związku z uspokojeniem ogólnej sytuacji europejskiej sekretarz londyńskiego komitetu nieinterwencji Hennings uda się w najbliższym czasie do Hiszpanii, aby przedłożyć obu walczącym stronom szczegóły wykonania planu wycofania ochotników cudzoziemskich z Hiszpanii.

Jak wiadomo, plan ten został w

zasadzie przyjęty zarówno przez narodowy rząd gen. Franco w Burgos, jak i rząd republikański. Projekt wystąpienia Henningsa do Hiszpanii został zaaprobowany przez wszystkie mocarstwa reprezentowane w londyńskim Komitecie nieinterwencji z wyjątkiem ZSRR.

„Times“ pisze w notatce swego sprawozdawcy dyplomatycznego, że wejście w życie angielskiego planu wycofania ochotników cudzoziemskich walczących w Hiszpanii, wydaje się w obecnej chwili bardzo łatwe.

Demobilizacja w Italii

RZYM, 3. 10. Urzędowo donoszą: Począwszy od dn. 10 października roczniki 1910 i 1912, które były ostatnio powołane, zostaną stopniowo zwalniane. — W tym samym czasie rozpoczęte będzie zwalnianie poborowych, powołanych do trzech dywizji alpejskich, których liczebność była doprowadzona do poziomu wojennego.

Analogiczne rozporządzenia wydane zostały przez ministerstwo marynarki i lotnictwa.

1000 legionistów brytyjskich wyjedzie do Czechosłowacji

LONDYN, 3. 10. Rząd angielski zwrócił się do legionu brytyjskiego o dostarczenie 1000 ochotników, którzy pełnić będą służbę policyjną w okręgach plebiscytowych Czechosłowacji.

Ochotnicy ci będą specjalnie wybrani z pośród szeregowych i oficerów. Czas ich służby w Cze-

chosłowacji trwać będzie prawdopodobnie 6 — 8 tygodni.

Na czele ich stanie przewodniczący legionu major sir Francis Feherston Godley, któremu towarzyszyć będą gen. brigady Fitzpatrick i płk. Wilberforce. Ochotnicy wybrani zostaną jutro a w środę otrzymają instrukcje.

W okresie plebiscytu

musisz przeczytać broszurę Józefa Koźlika:

ŚLĄSK ZAOLZAŃSKI - ZIEMIĄ POLSKĄ

wydaną przez Bibliotekę Społeczno-Polityczną ABC
CENA 20 GR.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-65 (ogólny), 630-69 (Dział gospodarczy „Kronika Kupiecka”). Ogazias miesięcznik „ABC” Nowy świat 1A, I piętro, tel. 224-50 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 17.30 - 19.00.
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Tel. 309-32. Kantor - Prenumerata, Nowy świat 15 m. 1, I piętro, tel. 224-50. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Nowy świat 15 m. 1, I piętro, tel. 224-40. Konto PKO 23400. Pocztowe Konto Rozrachunkowe Nr 2. Skrytka Pocztowa 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103, tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10-13 i 15-18. Poznań, 27 Grudnia Wincentów, Cyranki 34, tel. 133. Kalisz, Rzeźnicza 4, tel. 477. Katowice, ul. Starowiejska 3.
PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do gr. 4) i na prowincji: zł. 2.20 miesięcznie; wydania B wraz z dzielnym Ślaskiem: zł. 3.20 miesięcznie. Za granicą: zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) 5.20.

Na zwrot nadesłanych a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetr przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie - 1 zł. w tekście (wśród artykułów) 80 gr. w reklamach (wśród ogłoszeń) - 60 gr. na ostatniej stronie - 70 gr. W dodatku niedzielny 70 gr. Notatki reklamowe - 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia - 1.50 zł. opisy specjalne - 3 zł. lektarskie 30 gr. Drobnie po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tłusty druk - podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunikaty - wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Dział ogłoszeń: Nowy świat 15 m. 1, I piętro. Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 popoł. Tel. 224-40.